

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VÝZNAM SPOLUPRÁCE A SOUČINNOSTI STÁTNÍCH
BEZPEČNOSTNÍCH ORGÁNŮ (POLICIE ČR) S ORGÁNY
SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ PŘI ŘEŠENÍ KRIMINALITY
A JEJÍ STAV NA ÚZEMÍ MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE**

Autor práce: Daniel Mikeš
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Prezenční
Vedoucí práce: JUDr. Jan Bouchal
Katedra: Právních oborů a bezpečnostních studií

2011

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji svému školiteli JUDr. Janu Bouchalovi za trpělivost při vedení bakalářské práce a cenné připomínky k jejímu zdárnému dokončení.

Dále děkuji celé rodině a přátelům za podporu v průběhu celého studia.

ABSTRAKT

MIKEŠ, D. *Význam spolupráce a součinnosti státních bezpečnostních orgánů (Policie ČR) s orgány samosprávných celků při řešení kriminality a její stav na území města České Budějovice : bakalářská práce.* České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2011. 63 s. Vedoucí bakalářské práce : JUDr. Jan Bouchal.

Klíčová slova: kriminalita, Policie ČR, Městská policie České Budějovice

V České republice dochází k nárůstu kriminality hlavně v krajích s větším počtem obyvatel. Mezi nejrizikovější kraje patří kraj střeďočeký. Ovšem i moravsko-slezský kraj dosahuje velké kriminality. Mnou studovaný jihočeký kraj má za období 1.1.2011 – 28.2.2011 škody ve výši 141 565 tisíc Kč. Ve srovnání s Prahou je to cca 10%, kraj Praha uvádí škody ve výši 1 462 485 tisíc Kč za vykazované období.

Nejčekýjší trestné činy spáchané v Českých Budějovicích byly krádeže prosté, kterých v těchto dvou měsících bylo 390. V jihočekém kraji 783, což je v porovnání s loňským rokem o 189 více. Došlo tedy k značnémú nárůstu oproti loňskémú roku. Následovaly krádeže vloupáním, násilné činy, mravnostní činy. Ve srovnání s loňským rokem jsme pozorovali u všech činů nárůst.

Za použití metod kvalitativních a kvantitativních jsme zjistili tyto skutečnosti: největší kriminalita je v nočních hodinách, na Obvodním oddělení je nedostatek příslušníků a mezi nejhůře objasňované případy patří drobné trestné činy nebo přestupky do 5000Kč. Z práce vyplývá, že spolupráce mezi Policií ČR a Městskou policií je z větší části jednostranná.

ABSTRACT

MIKEŠ, D. *Importance of Cooperation and Coordination between National Security Authorities and Local Authorities in Solving the Criminality and Its Level in the City of České Budějovice : Bachelor Thesis.* České Budějovice: College of European and Regional Studies, o. p. s, 2011. 63 p. Supervisor: JUDr. Jan Bouchal.

Key words: criminality, Police of the Czech republic, City Police in České Budějovice

In the Czech republic criminality rize is increasing mainly in the regions where the population is greater. Central Bohemian region belongs to the riskiest one. However, Moravian Silesian region reaches great criminality. I studied these problems in the South Bohemian region from the 1st January 2011 – 28th February 2011 and the demages was the worth 141 565 Czech crowns. Compare to Prague it is about 10%, because Prague presents damage worth 1 462 485 Czech crowns at the same period.

The most frequent crimes committed in České Budějovice were simple robberies and the number of the crimes was 390 during these two months. In South Bohemian region it was 783 crimes, which is by 189 ones more than last year. It was the significant rize compared to last year. The next crimes were burglaries, violent and immoral acts. There was the increase of all other crimes compared to the last year.

By using of qualitative and quantitative methods we found out these facts: the greatest criminality is during nights, in Police District Department there are not enough staff. Minor crimes and offenses fined 5000 Czech crowns are resolved in the worst way. The result of my bachelor thesis is that the cooperation between Police of the Czech republic and the City Police is mainly unilateral.

Obsah

ÚVOD.....	8
1 CÍLE A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	9
2 ZÁKLADNÍ POJMY SOUVISEJÍCÍ S POLICIÍ ČR A MĚSTSKOU POLICIÍ.....	10
2.1 Součinnost.....	10
2.2 Kriminalita	12
2.3 Veřejná správa.....	13
2.4 Správní právo	14
3 POLICIE ČR A MĚSTSKÁ POLICIE ČESKÉ BUDĚJOVICE.....	16
3.1 Právní předpisy ČR	16
3.2 Policie ČR	18
3.3 Městská policie České Budějovice.....	19
4 OBECNÁ ČÁST PŘESTUPKOVÉHO PRÁVA	21
4.1 Systém a prameny přestupkového práva.....	21
4.2 Odpovědnost za přestupek	22
4.3 Sankce a ochranná opatření.....	22
5 ŘÍZENÍ O PŘESTUPCÍCH	24
5.1 Právní úprava řízení o přestupcích.....	24
5.2 Příslušnost v řízení	24
5.3 Účastníci řízení.....	24
5.4 Řízení o přestupcích v prvním stupni.....	25
5.5 Blokové a příkazní řízení	25
5.6 Přezkoumávání rozhodnutí o přestupku.....	25
5.7 Výkon rozhodnutí o přestupku.....	26
6 POLICEJNĚ BEZPEČNOSTNÍ ORGÁNY	27
7 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM ČR	29
8 VÝSLEDKY, VÝZKUMY A DISKUSE.....	30
8.1 Statistika – analýza dat (kvalitativní metoda).....	30
8.2 Řízený rozhovor s pracovníky Policie ČR – výzkumné otázky (kvalitativní metoda).....	35
8.3 Dotazníkové šetření názoru veřejnosti (kvantitativní metoda sběru dat).....	44
ZÁVĚR	57

POUŽITÁ LITERATURA.....	60
SEZNAM PŘÍLOH.....	63

Úvod

Téma „Význam spolupráce a součinnosti státních bezpečnostních orgánů (Policie ČR) s orgány samosprávných celků při řešení kriminality a její stav na území města České Budějovice“ jsem si zvolil z důvodu jeho aktuálnosti. Práce se zaměřuje na stav kriminality na území města České Budějovice a její prevence. Na spolupráci Policie ČR a Městské Policie České Budějovice. Nepostradatelnou součástí práce jsou názory, týkající se kriminality, od obyvatel Českých Budějovic.

Kriminalita má vzrůstající tendenci, proto je důležité její včasné a přesné řešení, zefektivnění její prevence a spolupráce mezi orgány.

1 Cíle a metodika bakalářské práce

Cíle BP

1. Vypracování literární rešerše na téma: Význam spolupráce a součinnosti státních bezpečnostních orgánů s orgány samosprávných celků při řešení kriminality a její stav na území města České Budějovice.
2. Seznámení se, se spoluprací státních bezpečnostních orgánů a s orgány samosprávných celků v okrese České Budějovice.
3. Získat informace o činnosti městské Policie k veřejnosti a přiblížit se ke konkrétním problémům postihující veřejnost v daném okrese a zjistit způsoby jejich řešení a zaměřit se na způsoby jiných řešení.
4. Vyhodnocení získaných výsledků.

Statistické vyhodnocení

Kriminalistické statistiky a grafické znázornění dotazníkového šetření jsou připravovány v tabulkovém procesoru Microsoft Excel 1997 SR-2 a ukládány ve formátu XLS typu Excel 97 - 2000, 5.0/95.

Pro splnění 1. cíle byla zvolena analýza z řízeného rozhovoru s příslušníky Policie ČR a tak mohl být proveden doplňkový kvalitativní výzkum – analýza dat.

K získání dat pro splnění 2. cíle byl použit kvantitativní výzkum ve formě dotazníku. Dotazník obsahoval celkem 9 otázek, z toho 2 otázky týkající se identifikačních údajů a 7 otázek zaměřených na pocity a názor ohledně bezpečnosti na území Českých Budějovic. Otázky byly uzavřené i otevřené a koncipovány jasně a jednoduše pro jejich vyplnění. Dotazníky byly zcela anonymní, proto jsem si je po předchozí domluvě osobně převzal ihned po jejich vyplnění.

Respondenty mého výzkumu byly obyvatelé Českých Budějovic. Mezi obyvatele bylo rozdáno celkem 100 dotazníků a jejich byla návratnost 100 %. Výzkum byl realizován v lednu roku 2011, v odpoledních hodinách, kdy byl předpokládán velký výskyt obyvatel v ulicích Český Budějovic. Dotazník je součástí příloh této práce.

2 Základní pojmy související s Policií ČR a městskou Policií

2.1 Součinnost

Součinnost se rozumí jako stanovení a realizace aktivních vztahů mezi danými subjekty dle určitých pravidel. Danými subjekty jsou myšleny lidé, organizační prvky systému a organizace. Pod pravidly jsou chápány zákony, normativní interní instrukce a smlouvy. Význam a autoritu jednotlivého prvku celkového i společenského systému určuje z daného hlediska míra, druh a intenzita součinnostních vztahů. Ovšem zcela nepostihuje její význam a efektivnost využívání možných prostředků v rámci služby pořádkové policie mezi jednotlivými subjekty součinnosti. Součinnost tedy chápeme jako sladění všech subjektů bezpečnostního systému, které se podílejí na plnění společných zájmů a úkolů, za dosažení daného cíle i přes mimořádné události.¹

Dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, § 2 písm. b. jí rozumíme jako škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, haváriemi či vlivy přírodními, které určitým způsobem ohrožují zdraví, život, majetek, životní prostředí, které vyžadují provedení záchranných nebo likvidačních prací.²

Systém právních předpisů regulujících konkrétní vztahy mezi službou pořádkové policie a dalšími právními subjekty podílejícími se na plnění veřejnopořádkových úkolů vycházejících ze správního práva lze dělit na:

- Normativní právní akty prvotní (primární – zákonné)
- Normativní právní akty odvozené (sekundární – podzákonné)³
- Interní normativní instrukce.⁴

Daleký et al. vymezují základní právní aj. předpisy, regulující tuto oblast policejní a bezpečnostní činnosti k prvotní normativní právní akt přiřazují například zákony:

- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění novel a doplňků
- Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění novel a doplňků
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění novel a doplňků

¹ DALECKÝ, Jan, et al. *Vybrané problémy služby pořádkové policie*. první. Praha : Policejní akademie České republiky, 2009. 228 s. ISBN 978-80-7251-303-1.

² Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

³ DALECKÝ, Jan, et al. *Vybrané problémy služby pořádkové policie*. první. Praha : Policejní akademie České republiky, 2009. 228 s. ISBN 978-80-7251-303-1.

⁴ Zoubek, V., Berlich, A. a kol. *Základy teorie práva a právního státu*. Praha : Policejní akademie České republiky, 1993.

- Zákon č. 128/ 2000 Sb., o obcích (obecní řízení), ve znění novel a doplňků
- Zákon č. 2001/ 1990 Sb., o přestupcích, ve znění novel a doplňků,
- Zákon č. 361/ 2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění novel a doplňků
- Aj.

Do skupiny normativních právních aktů odvozených jsou řazeny zejména vyhlášky:

- Vyhláška MV č. 418/ 2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii
- Vyhláška MPO č. 371/ 2002 Sb., kterou se stanoví postup při znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezů
- Vyhláška MS č. 23/2002 Sb., kterou stanoví výše odměny za odborné vyjádření podané na žádost orgánů činných v trestním řízení
- Vyhláška MD č. 30/2001 Sb., kterou se provádí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava řízení provozu na pozemních komunikacích
- Aj.⁵

Zoubek, Gerloch et al., uvádějí jako regulující vztahy součinnosti mezi uvedenými danými subjekty závazné pokyny policejního prezidenta České republiky či rozkazy policejního prezidenta České republiky, pokud se jedná o interní normativní instrukce. Patří sem např.:

- ZP PP ČR č. 130/2007, kterým se upravuje postup PČR při plnění úkolů v trestném řízení
- ZP PP ČR č. 43/2003, kterým se stanoví postup Policie České republiky při zajišťování výcviku strážníků obecní (městské) policie k výkonu oprávnění a používání donucovacích prostředků
- ZP PP ČR č. 53/ 2003, kterým se upravuje postup příslušníků Policie České republiky při oznámení o uložení nástražného výbušného systému a nálezů podezřelého předmětu a nástražného výbušného systému nebo výbuchu, ve znění ZP PP č. 205/2008
- RPP č. 206/2002, kterým se stanoví postup při výdeji údajů obecním policiím a vydává vzor „Organizačních ujednání o výdeji údajů obecním policiím a jejich využívání“
- Metodická příručka č. 3/2008 ředitele služby pořádkové policie k postupu příslušníků PČR v souvislosti s nálezem věci
- Aj.⁶

⁵ DALECKÝ, Jan, et al. *Vybrané problémy služby pořádkové policie*. první. Praha : Policejní akademie České republiky, 2009. 228 s. ISBN 978-80-7251-303-1.

2.2 Kriminalita

Kriminalita = souhrn trestných činů spáchaných v určitém časovém období ve sledované oblasti sankcionovaných platným trestným právem.⁷

Kriminalita je pojem spadající do vědního oboru kriminologie. Název kriminologie je odvozen od latinského crime (zločin) a řeckého slova logos (nauka, učení). S tímto označením se setkáváme až v 19. století, kdy dochází k masivnímu rozvoji a diferenciaci přírodních i společenských věd. Vznikla z potřeby společnosti poznat a ovlivňovat určité jevy. Tato společenskovědní disciplína, jejímž předmětem je jak jednotlivec (pachatel, oběť), tak i společnost jako celek i sociální skupiny, které ji tvoří. Je vědou empirickou, tj. zaměřenou na poznávání jevů souvisejících s kriminalitou, využívá výzkumných technik i metod k poznání příčin kriminality a k vymezení účinných metod kontroly kriminality (ochrana občanů před kriminalitou). Kriminologie se však neomezuje pouze na zkoumání kriminality (souhrn trestných činů spáchaných v určitém období ve sledované oblasti), ale zabývá se též v širším slova smyslu negativními společenskými jevy, které mají úzkou návaznost ke kriminalitě a často vytvářejí tzv. kriminální prostředí. Cílem kriminologie je poskytovat objektivní poznatky o podstatě kriminality, jejích příčinách a metodách prevence.⁸

Důležitou součástí sociální kontroly je právě kontrola kriminality. Sociální kontrola si klade důraz na dosažení cíle konformity občanů v dané společnosti. K nejdůležitějším subjektům sociální kontroly patří:

- Subjekty formální (např. policie, soudy)
- Subjekty neformální (rodina, škola, veřejnost).⁹

Mezi nezbytnou součást kriminologie patří tzv. kriminální statistika, ta je uváděna na stránkách Policie ČR za každé uplynulé čtvrtletí. Je vhodná k popisu jevu a při odhalování jeho příčin. Údaje ve statistice nám poskytují informace především o kriminalitě registrované, tj. zjevné. Ovšem je podstatné zmínit, že je to pouze část kriminality skutečné. Rozdílem již zmíněných kriminalit (skutečné a registrované) představuje kriminalita latentní (skrytá). Hlavní a zároveň jednou z nejdůležitějších

⁶ Zoubek, V., Berlich, A. a kol. *Základy teorie práva a právního státu*. Praha : Policejní akademie České Republiky, 1993.

⁷ ZAPLETAL, Josef. *Kriminologie*. 4. Praha : Policejní akademie České Republiky, 2002. 170 s. ISBN 80-7251-095-9.

⁸ NOVOTNÝ, Oto; JOSEF, Zapletal. *Kriminologie*. 2., přeprac. vyd. Praha : ASPI, 2004. 451 s. ISBN 80-7357-026-2.

⁹ KUČHTA, Josef; VÁLKOVÁ, Helena. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 1. Praha : C.H. Beck, 2005. 544 s. ISBN 80-7179-813-4.

informací o kriminalitě je údaj o objasněnosti (tzn. trestný čin je brán za objasněný, pokud došlo k zahájení trestního stíhání konkrétní osoby jako obviněné).¹⁰

2.3 Veřejná správa

Průcha P. definuje veřejnou správu jako ústřední pojem správního práva. Tedy ve společnosti zorganizované ve stát velmi obecně řečeno rozumí správa veřejných záležitostí, uskutečňovaná výkonnou mocí. Tou je v první řadě stát sám o sobě, ale dále touto mocí mohou být aprobované subjekty dále povolané ke správě veřejných záležitostí. Obsah je zaměřen na organizování chodu veřejných záležitostí (veřejných služeb) a na mocenskou ochranu veřejných zájmů.¹¹

Čmejrek a Kopřiva zatím definují veřejnou správu jako soubor mechanismů, které zaručují rovnost všech občanů před zákonem, lidská a občanská práva, respekt k rozhodnutí většiny, jež se stává závazným aktem společnosti, ale zaručují i pluralitu a respekt vůči menšinám.¹²

Členění veřejné správy uváděné podle Průchy je na:

- Státní správu
- Samosprávu¹³

Státní správa je charakterizována jako veřejná správa, kterou uskutečňuje stát, kdy v každé společnosti, která je tvořena ve stát je státní správa brána jako nezastupitelná součást veřejné správy. Zároveň představuje jednu z možností činnosti státu a to formu, jejímž posláním je realizace výkonné moci státu. Nejobecněji řečeno je organizační a mocensko-ochrannou činností státu.

Zatímco samospráva je chápána jako část veřejné správy, která je uskutečňována jinými veřejnoprávními subjekty než je stát. Těmi mohou být myšleny subjekty korporativního charakteru, jinak známe jako veřejnoprávní korporace. Bývá odvozována od autonomního postavení těchto korporací a je také samostatným typem společenského řízení.¹⁴

¹⁰ NOVOTNÝ, Oto; JOSEF, Zápletal. *Kriminologie. 2.*, přeprac. vyd. Praha : ASPI, 2004. 451 s. ISBN 80-7357-026-2.

¹¹ PRŮCHA, Petr. *Základy správního práva a veřejné správy : obecná část.* druhé. Brno : Masarykova univerzita, 1994. 255 s. ISBN 80-210-0886-5.

¹² ČMEJREK, Jaroslav; KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy.* první. Praha : Česká zemědělská univerzita, 2007. 124 s.

¹³ PRŮCHA, Petr. *Základy správního práva a veřejné správy : obecná část.* druhé. Brno : Masarykova univerzita, 1994. 255 s. ISBN 80-210-0886-5.

¹⁴ PRŮCHA, Petr. *Základy správního práva a veřejné správy : obecná část.* druhé. Brno : Masarykova univerzita, 1994. 255 s. ISBN 80-210-0886-5.

2.4 Správní právo

Správní právo patří z pohledu vývoje k nejmladším právním. U nás našlo své místo v 19. století. Jeho funkcí je upravovat postavení a chování subjektů práva ve vztazích vznikajících a uskutečňujících se v souvislosti s realizací moci výkonné ve státě ve sféře veřejné správy. Normy práva tak upravují velice široký okruh společenských vztahů. Existence je dána důsledkem uplatnění tzv. teorie dělby moci. Dělbou moci jako první rozdělil již v letech 1689 – 1755 ideolog Ch. L. Montesquieu. Jeho členění bylo na:

- moc zákonodárnou,
- moc výkonnou,
- moc soudní..

Při dělbě moci ovšem platí pravidlo, že nemůže být jedna a tatáž osoba účastna současně ve dvou složkách státní moci, neboť každá složka disponuje prostředky, kterými by mohla ovlivňovat složky zbylé.¹⁵

Správní právo je charakterizované jako součást právního řádu vykazující určitou míru své vnitřní organizace, zároveň kvalitu jednotlivých norem, jejich souhrnu jako celku, tak i určité cíle koncepčního pojetí.¹⁶

Správní právo je právním řádem veřejné správy pro které je charakteristické:

- chrání veřejný zájem,
- upravuje vztahy mezi nerovnými subjekty,
- konkrétní obsah jeho realizace je určován úřední mocí,
- umožňuje správní donucení .

Správní právo je možno dělit na právo:

- objektivní
- subjektivní.¹⁷

Za objektivní veřejné právo považujeme soubor norem správního práva. Rozumí se jím právo de lege lata. Zatímco za subjektivní správní právo je považováno veřejné právo, které se jeví jako obsah objektivního veřejného práva v daném, obsahovém slova smyslu. Subjektivní právní právo můžeme ještě dále členit na subjektivní veřejné

¹⁵ PRŮCHA, Petr. *Základy správního práva a veřejné správy*. první. Brno : Právnická fakulta Masarykovy univerzity, 1992. 161 s. ISBN 80-210-0511-4.

¹⁶ PRŮCHA, Petr. *Základy správního práva a veřejné správy : obecná část*. druhé. Brno : Masarykova univerzita, 1994. 255 s. ISBN 80-210-0886-5.

¹⁷ PRŮCHA, Petr. *Základy správního práva a veřejné správy*. první. Brno : Právnická fakulta Masarykovy univerzity, 1992. 161 s. ISBN 80-210-0511-4.

oprávnění a subjektivní veřejná povinnost. Subjektivním správním právem se pak chápe právo de lege applicata.

Lze ještě na právo správní pohlížet jako na právo de lege ferenda, které je charakterizováno jako zamýšlené správní právo de lege lata.¹⁸

¹⁸ PRŮCHA, Petr. *Základy správního práva a veřejné správy : obecná část*. druhé. Brno : Masarykova univerzita, 1994. 255 s. ISBN 80-210-0886-5.

3 Policie ČR a městská policie České Budějovice

3.1 Právní předpisy ČR

Nejdůležitější zákony a jiné právní předpisy České republiky, které jsou v přímé souvislosti s činností Policie ČR.

Ústava České republiky (č. 1/1993 Sb.)

Základní zákon našeho státu, byl přijat dne 16. prosince 1992 a vyhlášen pod č. 1/1993 Sb. zákonů České republiky. Ústava zahrnuje základní strukturu státu, jeho orgánu a vztahů mezi nimi. Tvoří základní rámec pro každodenní fungování státu a jeho orgánů. Jsou zde i vztahy významné pro život občanů a i pro činnost pracovníků různých orgánů a organizací. Pro praktickou činnost strážníků je významné ustanovení čl. 2, odst. 4 Ústavy, které uvádí, že: „každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá“.¹⁹

Listina základních práv a svobod (č. 2/1993 Sb.)

Vymezení vztahu státu a občana a na druhou stranu občana a statní moc jako základní rozměr všech lidských práv, neboť v tomto vztahu se práva realizují. Svoboda a rovnost lidí jsou zde konkretizovány jako stav vylučující právní privilegia, tak že jsou tyto práva a svobody zaručeny všem a to bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení národního nebo sociálního původu.

Základními lidskými právy a svobodami jsou:

- Subjektivita
- Právo na život
- Nedotknutelnosti osoby a jejího soukromí
- Osobní svoboda
- Zákaz nucených prací nebo služeb
- Ochrana lidské důstojnosti
- Nedotknutelnost obydlí
- Svoboda pohybu a pobytu²⁰

¹⁹ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., čl. 2, odst. 3. *Ústava České republiky*

²⁰ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod*.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Podstatná část výkonu služby Policií ČR se odráží u odhalování a řešení některých přestupků nebo jejich ohlašování příslušným orgánům k projednání.

Pravomoci v tomto směru vyplývají zejména ze zákona o přestupcích. Ustanovení, které se přímo dotýká strážníků obecní policie, tohoto zákona, pojednává o sankcích, které lze za přestupek uložit, dále jde o blokové řízení, výši hranice udělené blokové pokuty, částečně také o přestupcích proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.

Přestupkový zákon definuje přestupek jako jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti, který je za přestupek označen v tomto nebo jiném zákoně.²¹

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů

Od 1. ledna 2009 je činnost Policie České republiky upravena novým zákonem č. 273/2008 Sb., který realizuje reformu policie. Záměr zákona je především policii soustředit na úkoly při zajištění bezpečnosti a odpojit ji od dalších působností, které s tímto hlavním úkolem úzce nesouvisí.

Složky Policie České republiky plní zejména úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti, a to prostřednictvím svých příslušníků (policistů), kteří jsou organizováni v různých útvech.

Každý policista vykonává svou činnost ve služebním poměru.²²

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

V rámci změnového zákona byla vypracována velká novela zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“), která nabude účinnosti k 1.1.2009.

Tato novela zákona o obecní policii reaguje na skutečnost, že od roku 1995 jsou neustále rozšiřována oprávnění obecní policie, resp. strážníků a přitom právní úprava, která již není v mnoha ohledech dostačující, je v podstatě totožná jako v roce 1992, kdy obecní policie začaly být zřizovány. Na základě této skutečnosti novela zákona o obecní policii reflektuje na potřeby změn, které vplynuly v průběhu patnáctileté existence obecních policií v České republice.²³

²¹ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

²² Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů.

²³ Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon upravuje práva a povinnosti účastníků provozu na pozemních komunikacích, pravidla provozu na pozemních komunikacích, úpravu a řízení provozu na pozemních komunikacích, řidičská oprávnění a řidičské průkazy a vymezuje působnost a pravomoc orgánů státní správy a Policie České republiky (dále jen "policie") ve věcech provozu na pozemních komunikacích.²⁴

3.2 Policie ČR

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991, který louží veřejnosti. Jejím úkolem je především chránit bezpečnost osob a majetku, dále chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Plní rovněž úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky.

Policie České republiky je podřízena ministerstvu vnitra. Tvoří ji policejní prezidium, útvary s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství. Zákon zřizuje 14 krajských ředitelství policie. Jejich územní obvody se shodují s územními obvody 14 krajů České republiky. Úkoly Policie České republiky plní 47 000 policistů a 11 000 zaměstnanců policie.²⁵

Policie České republiky si klade za cíle následující principy, které chtějí dodržovat a sdílet. Jsou jimi:

- chránit pořádek a bezpečnost ve společnosti,
- prosazovat zákonnost,
- chránit práva a svobody osob,
- preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji,
- usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.²⁶

²⁴ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

²⁵ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. [online]. 2010 [cit. 2010-12-10]. Policie ČR. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>>.

²⁶ MATES, Pavel, et al. *Nové policejní právo : právní předpisy s komentářem*. Praha : Linde, 2009. 338 s.

Mimo následujících principů se řídí základními hodnotami, mezi které patří:

- profesionalita,
- nestrannost,
- odpovědnost,
- ohleduplnost,
- bezúhonnost.²⁷

3.3 Městská policie České Budějovice

Historie

Obecní policie patří k institutům, které nejsou z pohledu historického vývoje v podmínkách českých zemí novinkou a ani České Budějovice nebyly výjimkou. Ve středověkých Českých Budějovicích příslušel výkon soudní policejní správy rychtářskému úřadu. Ten disponoval několika ozbrojenými biřici, kteří byli pravděpodobně ubytováni v Panské ulici. Jejich úkolem byl dohled nad bezpečností, mravností a čistotou ve městě, nad konáním trhů, zatýkání a věznění osob, které pořádek porušovaly. Vojensko policejní charakter měla také funkce čtvrtníků, či čtvrtních hejtmanů. Ti dohlíželi na pořádek v příslušných městských čtvrtích a organizovali záchranné práce v případě živelných pohrom. Čtvrtníci byli městem vypláceni ještě koncem 19. století. Teprve změny v politickém systému, které přinesly Tereziánské reformy po polovině 18. století přinesly policejní sbory v podobě, kterou známe dodnes. V případě královského města České Budějovice bylo v roce 1849 zřízeno státní četnictvo, které nahradilo zaniklý represivní článek vrchnostenských orgánů. Vojensky organizovaný četnický sbor měl samostatnou bezpečnostní funkci a zároveň dohlížel na chod městské policie. Zpočátku mužstvo tvořilo 8 pěších a 4 jízdní četníci, 2 strážmistři a velitel. Vedle četnictva vznikla v Českých Budějovicích samosprávná městská policie, která v roce 1850 zaměstnávala 2 policejní komisaře a 12 strážníků. Postupem let se stav mužstva pozvolna rozrůstal. Součástí bezpečnostních složek města tvořili také ponocní, kteří byli městem vypláceni do počátku první světové války.

Úplný zánik komunálních policií přinesl až rok 1945 a vytvoření jednotného Sboru národní bezpečnosti. Do roku 1990 žádné obdobné složky neexistovaly

²⁷Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů.

a jejich vznik umožnil až zákon v roce 1991, který svěřil obcím do samostatné působnosti i zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku.²⁸

Zákon č. 69/1967 Sb. O národních výborech a prováděcí předpis NV č. 1/1972 O inspekcích veřejného pořádku národních výborů upravoval činnost samosprávných orgánů na úseku ochrany veřejného pořádku na území obce. Tento zákon byl zrušen zákonem č.367/1990, který nabývá účinnosti dnem voleb do obecních zastupitelstev v roce 1990.²⁹

Současná městská policie byla v souladu se Zákonem České národní rady č. 553/1991 Sb. zřízena obecně závaznou vyhláškou města České Budějovice ze dne 7. července 1992. Městská policie České Budějovice sídlí v ulici Jaroslava Haška.³⁰

Organizační struktura

Městská policie České Budějovice vznikla v roce 1992, byla zřízena obecně závaznou vyhláškou č. 1/92 o zřízení Městské policie v Českých Budějovicích. Další změny jsou stanoveny vyhláškou č. 11/2006. Tato změna upravuje především kompetence v řízení městské policie a její novou organizační strukturu. Městskou policii České Budějovice řídí primátor. Úkoly související s řízením městské policie České Budějovice jsou delegovány na určeného strážníka. Ze své činnosti je určený strážník odpovědný primátorovi statutárního města.³¹

²⁸ MĚSTSKÁ POLICIE ČESKÉ BUDĚJOVICE. *Historie* [online]. 2008 [cit. 2010-12-09]. Městská policie České Budějovice. Dostupné z WWW: <<http://mpolicie.c-budejovice.cz/cz/o-mestske-policii/stranky/historie.aspx>>.

²⁹ Zákon č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

³⁰ MĚSTSKÁ POLICIE ČESKÉ BUDĚJOVICE. *Historie* [online]. 2008 [cit. 2010-12-09]. Městská policie České Budějovice. Dostupné z WWW: <<http://mpolicie.c-budejovice.cz/cz/o-mestske-policii/stranky/historie.aspx>>.

³¹ MĚSTSKÁ POLICIE ČESKÉ BUDĚJOVICE. *Organizační struktura* [online]. 2009 [cit. 2010-12-09]. Městská policie České Budějovice. Dostupné z WWW: <<http://mpolicie.c-budejovice.cz/cz/o-mestske-policii/stranky/organizacni-struktura.aspx>>.

4 Obecná část přestupkového práva

4.1 Systém a prameny přestupkového práva

1. Přestupkové právo se člení na dva základní celky:

- přestupkové právo hmotné (materiální). Tato část zahrnuje právní normy, které stanoví obecné náležitosti přestupků, podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy sankcí a ochranných opatření, podmínky pro jejich ukládání, normy vymezující jednotlivé druhy přestupků a sankce spojené s jejich spácháním, jakož i normy, které upravují působnost předpisů o přestupcích;
- přestupkové právo procesní (formální). Tvoří je právní normy, které upravují postup při projednávání přestupků.

Oba tyto celky představují jednotný systém a žádný z uvedených celků se nemůže uplatnit sám o sobě: procesní normy se mohou uplatnit jen při uskutečňování norem materiálních a naopak.

2. Pramenem práva se rozumí forma, v níž je právo obsaženo. Touto formou je právní předpis. Z toho vyplývá pramenem přestupkového práva je právní předpis, v němž jsou normy přestupkového práva obsaženy.

Pro přestupkové právo je charakteristická mnohost jeho pramenů.

Základními prameny jsou tyto právní předpisy:

- Ústava České republiky
- zákon o přestupcích
- zákon o správním řízení
- zvláštní zákony vymezující přestupky a sankce za ně
- vyhláška č. 231/1996 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení o přestupcích

3. Působnost přestupkového zákona

Působností přestupkového zákona se rozumí stanovení rozsahu, v jakém se tento zákon uplatňuje, to je použije na konkrétní případ, a to se zřetelem k době spáchání

(působnost časová), místu jeho spáchání (působnost místní) a k osobě, která přestupek spáchala (působnost osobní).³²

4.2 Odpovědnost za přestupek

I. Pojem a znaky přestupku

Jednání konkrétní osoby je přestupkem, jen tehdy pokud naplňuje všechny jeho znaky stanovené zákonem.

Zákon vymezuje

- obecné znaky přestupku, nebo-li znaky, které jsou společné pro všechny přestupky a proto musí být naplněny u každého přestupku a
- tzv. typové znaky, které charakterizují a zároveň odlišují jednotlivé konkrétní přestupky.

Přestupkem je tedy pouze takové jednání, které zároveň naplňuje obecné i typové znaky přestupku.

II. Zánik odpovědnosti za přestupek

Zánikem odpovědnosti třeba rozumět zánik důsledků, které by jinak byly u pachatele spojeny s tím, že spáchal přestupek. Důvody většinou nastávají dodatečně, po spáchání přestupku, ale dříve než bylo o něm pravomocně rozhodnuto. Důvody jsou:

- smrt pachatele – přestal existovat subjekt přestupku;
- prekluze stíhání za přestupek – uplynutí lhůty k projednání přestupku;
- amnestie – milost³³

4.3 Sankce a ochranná opatření

1. Sankce za přestupek

„Sankce za přestupek“ je druhý základní pojem přestupkového práva.

Právním následkem přestupku je sankce, jejím uložením vzniká pachateli přestupku nová právní povinnost. Sankce pro pachatele znamená určitou újmu:

³² ČERVENÝ, Zdeněk. *Přestupkové právo*. Praha : Institut pro místní správu Praha, 2002. Systém a prameny přestupkového práva, s. 5-9.

³³ ČERVENÝ, Zdeněk. *Přestupkové právo*. Praha : Institut pro místní správu Praha, 2002. Odpovědnost za přestupek, s. 9-23.

např. majetkovou, morální, omezení práva. Za přestupek lze uložit jen ty sankce, které stanoví zákon, a to jen v mezích v něm určených. Systém sankcí spolu s pravidly pro jejich ukládání má zabezpečit určité obecné požadavky:

- zahrnuje takový počet druhů sankcí různé intenzity, díky tomu bude možné sankci individualizovat a ze stejného důvodu obsahovat sankce, jejichž výměru může odstupňovat
- újma obsažená sankcí by měla pokud možno postihnout pachatele přestupku a ne jinou osobu
- výkon sankce by měl být snadný
- sankce by měla být opravitelná pro případ, že rozhodnutím o jejím uložení byl porušen zákon.

Dle přestupkového zákona lze za přestupek uložit tyto sankce:

- napomenutí
- pokutu
- zákaz činnosti
- propadnutí věci

2. Ochranná opatření

Vedle sankcí jsou i jiné prostředky ochrany před přestupky: ochranná opatření. Jejím ukládáním se sleduje především prevence a konečným účelem je odstranění nebo alespoň snížení nebezpečí dalšího páchaní přestupků. Právní úprava zná dvě ochranná opatření:

- omezující opatření
- zabránění věci³⁴

³⁴ ČERVENÝ, Zdeněk. *Přestupkové právo*. Praha : Institut pro místní správu Praha, 2002. Sankce a ochranná opatření, s. 24-32.

5 Řízení o přestupcích

5.1 Právní úprava řízení o přestupcích

- I. Řízením o přestupcích je řízením správním, jeho zvláštním druhem. Správní řízení je obecně upraveno zákonem o správním řízení. Vedle úpravy obecné existují i zvláštní úpravy správního řízení tam, kde povaha řízení, to je věci o níž má být jednáno a rozhodováno, nezbytně vyžaduje stanovit odchylky od úpravy obecné.
- II. Řízení o přestupcích je možné upravit více způsoby:
 - upravit je komplexně a zcela samostatně zvláštním zákonem nebo
 - v zákoně o přestupcích upravit toliko nezbytná procesní specifika a jinak založit postup podle správního řádu.³⁵

5.2 Příslušnost v řízení

Řízení o přestupku je oprávněn a povinen provést příslušný správní orgán. Příslušný orgán stanoví zákon. Orgán se nemůže své příslušnosti zbavit, přenášet ji na jiný orgán nebo na sebe vztáhnout.

- 1) Věcná příslušnost
- 2) Místní příslušnost
- 3) Funkční příslušnost³⁶

5.3 Účastníci řízení

Okruh účastníků je pro účely řízení o přestupku vymezen speciálně a jejím úplným výčtem.

- obviněný
- poškozený
- vlastník věci, která může být zabráná nebo byla zabráná
- návrhvatel³⁷

³⁵ ČERVENÝ, Zdeněk. *Přestupkové právo*. Praha : Institut pro místní správu Praha, 2002. Právní úprava řízení o přestupcích, s. 36-38.

³⁶ ČERVENÝ, Zdeněk. *Přestupkové právo*. Praha : Institut pro místní správu Praha, 2002. Příslušnost v řízení, s. 38-43.

5.4 Řízení o přestupcích v prvním stupni

Platí zde princip legality: projednat přestupek je nejen oprávněný, ale i právní povinnost příslušného správního orgánu. Je povinen projednat každý přestupek, o kterém se dozví nebo kdy mu došel návrh na projednání přestupku.

Stádia řízení o přestupcích:

1. Zahájení řízení (princip oficiality, princip dispoziční, návrhové přestupky)
2. Činnost správního orgánu před zahájením řízení (podklady pro zahájení řízení, oznamovací povinnost, podávání vysvětlení, postoupení věci, odložení věci)
3. Průběh řízení o přestupku (ústní jednání, společné řízení, náhrada škody způsobené přestupkem, adhezní řízení, náhrada nákladů řízení, zastavení řízení, rozhodnutí o přestupku, výrok rozhodnutí, oznámení rozhodnutí)³⁸

5.5 Blokové a příkazní řízení

Přestupek lze projednat více způsoby:

- blokové řízení
- příkazní řízení
- projednání přestupku v ústním jednání³⁹

5.6 Přezkoumávání rozhodnutí o přestupku

Rozhodnutí o přestupku může být přezkoumáno způsoby, které upravuje správní řád a za podmínek v něm stanovených.

- V odvolacím řízení

³⁷ ČERVENÝ, Zdeněk. *Přestupkové právo*. Praha : Institut pro místní správu Praha, 2002. Účastníci řízení, s. 43-47.

³⁸ ČERVENÝ, Zdeněk. *Přestupkové právo*. Praha : Institut pro místní správu Praha, 2002. Řízení o přestupcích v prvním stupni, s. 47-58.

³⁹ ČERVENÝ, Zdeněk. *Přestupkové právo*. Praha : Institut pro místní správu Praha, 2002. Blokové a příkazní řízení, s. 58-64.

- Mimo odvolací řízení
- V obnově řízení
- Soudem⁴⁰

5.7 Výkon rozhodnutí o přestupku

Vydání rozhodnutí o přestupku samo o sobě ještě nezajišťuje jeho splnění, musí zde proto být právní donucovací prostředky k prosazení vůle správního orgánu vyjádřené v rozhodnutí o přestupku.⁴¹

⁴⁰ ČERVENÝ, Zdeněk. *Přestupkové právo*. Praha : Institut pro místní správu Praha, 2002. Přezkoumávání rozhodnutí o přestupku, s. 64-69.

⁴¹ ČERVENÝ, Zdeněk. *Přestupkové právo*. Praha : Institut pro místní správu Praha, 2002. Výkon rozhodnutí o přestupku, s. 69-72.

6 Policejně bezpečnostní orgány

Demokratický právní stát nezbytně předpokládá funkční systém policejně bezpečnostních orgánů (dále jen PBO), který systematickým preventivním a represivním působením zajišťuje udržování pořádku a vnitřní bezpečnosti státu.

System PBO lze rozčlenit do jednotlivých subsystémů především na základě těchto diferenciačních kritérií:

1. zřizovatele;
 - a) státní subjekt (Policie ČR, Armáda ČR, Vojenská policie, Celní stráž, Vězeňská služba, Zpravodajské služby, Veřejná stráž, Parlamentní stráž apod.);
 - b) nestátní subjekt (obecní (městská) policie, stráže dobrovolné, soukromé bezpečnostní služby, soukromé detektivní služby, apod.);

2. teritoriální působnosti;
 - a) celé území ČR (Policie ČR, Armáda ČR, Vojenská policie, Bezpečnostní informační služba, Vojenská zpravodajství, Veřejná stráž);
 - b) část území ČR (obecní (městská) policie, útvary s územně vymezenou působností Policie ČR, soukromé bezpečnostní a detektivní služby);
 - c) mimo území ČR (Úřad pro zahraniční styky a informace, Vojenské zpravodajství);

3. hlavních organizačně taktických forem PBČ;
 - a) kriminalisticko bezpečnostní činnost;
 - 1) trestně procesní činnost (Policie ČR, Inspekce ministra vnitra, Vojenská policie, Celní stráž);
 - 2) operativně pátrací činnost (Policie ČR, Zpravodajské služby, Vojenská policie, soukromé detektivní služby, Celní stráž);
 - 3) kriminalisticko technická činnost (Policie ČR, Kriminalistický ústav, Vojenská policie, Zpravodajské služby);

- b) správně bezpečnostní činnost;
- 1) veřejno pořádková činnost (Policie ČR, Vojenská policie, Armáda ČR, obecní (městská) policie, Věžeňská služba, Veřejná stráž, soukromé bezpečnostní služby, dobrovolná sdružení a organizace, Parlamentní stráž);
 - 2) dopravně bezpečnostní činnost (Policie ČR, obecní (městská) policie, Vojenská policie, Armáda ČR);
 - 3) správní činnost (Policie ČR).⁴²

⁴² FILÁK, Antonín. *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti II*. Praha : Vydavatelství POLICE HISTORY, P.O., 2006. Policejné bezpečnostní orgány. ISBN 80-86477-33-9.

7 Bezpečnostní systém ČR

Právem a povinností každého státu je zajištění státní suverenity, územní celistvosti a dále též bezpečnosti obyvatel, jejich majetku, jakož i materiálních, politických, sociálních a kulturních hodnot. Tyto všechny entity hodné ochrany lze souhrnně označit též jako národní bezpečnost.

Bezpečnost lze rozvrstvit na vnější a vnitřní. Vnější jako eliminace hrozeb působících vně státu a vnitřní jako minimalizace hrozeb uvnitř státu)

Dále lze specifikovat oblasti dělení bezpečnosti státu, jejíž zajišťování je náplní bezpečnostního systému:

- řízení zajišťování bezpečnosti
- zajišťování zpravodajského zabezpečení a ochrany
- zajišťování vnější bezpečnosti
- zajišťování vnitřní bezpečnosti
- zajišťování ochrany životů, zdraví a majetků obyvatelstva
- zajišťování ochrany ekonomiky⁴³

⁴³ FILÁK, Antonín. *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti II*. Praha : Vydavatelství POLICE HISTORY, P.O., 2006. Bezpečnostní systém ČR. ISBN 80-86477-33-9.

8 Výsledky, výzkumy a diskuse

8.1 Statistika – analýza dat (kvalitativní metoda)

Statistické výkazy Policie ČR jsou připravovány po uplynulých dvou měsících a srovnávány s loňským stejným časovým obdobím. Statistické výkazy vydává Policejní prezidium ČR.

Tab. 1: Kraj KŘP jihočeského kraje a Českých Budějovic za období 1.1.2010 – 28.2.2010 a 1.1.2011 – 28.2.2011

	Jihočeský kraj celkem	České Budějovice
Násilné činy		
Pořadí dle % objasněnosti		
Vykazované období		
– zjištěno	248	92
– objasněno	119	33
– tj. %	47,98	35,87
Předchozí období		
- zjištěno	225	80
- objasněno	94	28
- tj. %	41,78	35,00
Rozdíly		
- zjištěno	23	12
- zjištěno v %	10,22	15,00
- objasněno	25	5
- objasněno v %	26,60	17,86
- % objasněnosti	6,21	0,87
Mravnostní činy		
Pořadí dle % objasněnosti		
Vykazované období		
– zjištěno	23	5
– objasněno	8	2
– tj. %	34,78	40,00
Předchozí období		

- zjištěno	21	3
- objasněno	6	1
- tj. %	28,57	33,33
Rozdíly		
- zjištěno	2	2
- zjištěno v %	9,52	66,67
- objasněno	2	1
- objasněno v %	33,33	100,00
- % objasněnosti	6,21	6,67
Krádeže vloupáním		
Pořadí dle % objasněnosti		
Vykazované období		
- zjištěno	530	206
- objasněno	77	13
- tj. %	14,53	6,31
Předchozí období		
- zjištěno	360	133
- objasněno	50	12
- tj. %	13,89	9,02
Rozdíly		
- zjištěno	170	73
- zjištěno v %	47,22	54,89
- objasněno	27	1
- objasněno v %	54,00	8,33
- % objasněnosti	0,64	-2,71
Krádeže prosté		
Pořadí dle % objasněnosti		
Vykazované období		
- zjištěno	783	390
- objasněno	152	51
- tj. %	19,41	13,08
Předchozí období		
- zjištěno	594	301
- objasněno	116	48

- tj. %	19,53	15,95
Rozdíly		
- zjištěno	189	89
- zjištěno v %	31,82	29,57
- objasněno	36	3
- objasněno v %	31,03	6,25
- % objasněnosti	-0,12	-2,87

Zdroj: Policie ČR

Z tabulky č. 1 vyplývá, že za období 1.1.2011 – 28.2.2011 bylo spácháno nejvíce krádežích prostých v jihočeském kraji a to 783 v což je v porovnání s loňským rokem stejného období o 189 více. Došlo tedy k značnému nárůstu oproti loňskému roku. Z toho bylo přímo v Českých Budějovicích spácháno v těchto dvou měsících 390 krádeží. Následovaly krádeže vloupáním, které dosahovaly v letošním období 530, zatímco loni 360 nárůst tedy činil 170. V Českých Budějovicích bylo spácháno 206 krádeží vloupáním za dané dva měsíce. Násilné činy zjištěné v JČ byly 248 z toho v ČB 92. Nárůst v ČB od loňska byl o 12. Nejmenší nárůst byl zaznamenán u mravnostních činů, oproti srovnávanému loňskému roku vyšší v Českých Budějovicích byl nárůst z 3 na 5. Ve srovnání s loňským rokem pozorujeme u všech činů nárůst. Zároveň i případy zjištěné a následně objasněné jsou vždy ve velké převaze zjištěné. Vyřešených je pouze malé množství.

Tab. 2: Vybrané typy kriminality v Jihočes. kraji za období 1.1.2011 – 28.2.2011

Název	Zj.	Obj.	Spácháno skutků			
			Pod vliv.	Z toho alk.	Nezl. 1-14 let	Mlad. 15-17 let
Vraždy motiv. osob. vztahy	1	1				
Usmrcení z nedbalosti	4	0				
Loupeže	36	13	1	1	0	4
Loupeže na finančních inst.	1					
Nás. proti úř. osob. a org. veř. moci policistovi	10	7	5	5		
Nás. proti úř. osob. a org. veř. moci obec. policistovi	2	2	1	1		
Úmyslné ublížení na zdraví	60	22	12	12	3	
Nebezpečné vyhrožování	61	36	16	15		
Nebezpečné pronásledování	5	2				
Vydírání	30	23	4	4		
Omez. a zbavení osob. svobody	4	3				
Porušování domov. svobody	25	8	1	1		
Neopr. zás. do práva domu, bytu ...	2	1				
Týrání svěčené osoby	1	0				
Týrání osoby žijící ve spol. obydlí	6	1				
Krádeže vloupáním celkem	530	77	4	3	1	4
Krádeže prosté celkem	783	152	13	12	2	28
Ostatní krim. činy celkem	238	155	34	32	2	5
Zbývající kriminalita celkem	344	251	90	82		1

Zdroj: Policie ČR

Vysvětlivky v tabulce:

Zj. zjevné

Obj. objasněné

Pod vliv. pod vlivem

Z toho alk. z toho alkohol

Nezl. nezletilí

Mlad. mladiství

Z tabulky č. 2 je zjevné, že v Jihočeském kraji bylo spácháno za dané období nejvíce krádeží prostých, které dosahují čísla 783, jen 152 jich bylo objasněno. Pouze 13 pachatelů bylo pod vlivem alkoholu a 28 z toho bylo mladistvých do 17 let. Následovaly krádeže vloupáním, kterých bylo spácháno 530 a objasněno 77. Byly zjištěny i činy jako ublížení na zdraví, vydírání, pronásledování, omezování svobody, ale i usmrcení. Ze statistik je zjevné, že jsou ovlivněny počtem obyvatel v daném kraji.

Tab. 3: Škody způsobené v tisících Kč ve vybraných krajích

Škody jsou uvedeny v tisících Kč	Pha	JČ	PL	MS	ČR celkem
Vykazované období:					
- celkem	1 462 485	141 565	77 332	206 874	3 526 040
- odcizeno	361 296	42 888	21 146	83 677	1 055 799
- zajištěno	5 840	732	138	6 260	15 607
Předchozí období:					
- celkem	1 123 214	136 077	102 996	281 496	6 717 229
- odcizeno	329 269	28 611	21 277	69 786	981 293
- zajištěno	13 699	313	39	566	27 992
Rozdíly:					
- celkem	339 271	5 488	- 25 664	- 74 622	- 191 189
- odcizeno	32 027	14 277	- 131	13 891	74 506
- zajištěno	- 7 859	419	99	5 694	- 12 385

Zdroj: Policie ČR

Předchozí tabulka č. 3 nám ukazuje, že největší škody jsou způsobeny v pražském kraji, které dosahují částky v letošním vykazovaném období 1 462 385 Kč. To činí o 339 271 tisíc Kč více než v loňském stejném období. Následuje moravskoslezský kraj, kde ztráty v tisících za vykazované období jsou 206 874 Kč. Jihočeský kraj dosahoval ztrát 141 565 tisíc Kč. Rozdíl ztrát celkem v porovnání s předchozím obdobím jsou 5 488 tisíc Kč. Z tabulky je patrné, že největší způsobené škody v řádech tisíců Kč jsou ve městech s větším počtem obyvatel. Města s menším

počtem obyvatel mají jak menší kriminalitu, tak i menší způsobené škody. Ovšemže nezbytné zmínit, že celkové škody způsobené v České republice jsou menší ve vykazovaném období než v období předchozím. Období vykazované má 3 526 040 tisíc Kč, zatímco období předchozí 3 717 229 Kč. Rozdíl mezi danými obdobími byl – 191 189 tisíc Kč. Tabulka nám dále uvádí i kolik tisíc Kč bylo odcizeno a zároveň kolik zajištěno.

8.2 Řízený rozhovor s pracovníky Policie ČR – výzkumné otázky (kvalitativní metoda)

Řízený rozhovor s příslušníkem Policie ČR

1. Spolupracujete s Městskou policií? Jakým způsobem? Jak funguje předávání případů? Kolik je to cca %? Druhy případů?

S Městskou policií spolupracujeme. Co se týče předávání případů, tak se jedná ve většině o jednostrannou spolupráci, kdy Městská policie předává případy Policii ČR. V opačném případě se jedná spíše o spolupráci na místě, kdy je Městská policie přivolána. To jsou např. případy odchycení zvířete či v případě otevírání bytů a domů Policií ČR, tak pro zapečetění musí být razítko Policie ČR i razítko Městské policie.

Předávání případů funguje tak, že hlídka Městské policie, která najde např. osobu v pátrání kontaktuje svého operačního důstojníka, ten obratem kontaktuje operačního důstojníka Policie ČR a ten vyšle hlídku na místo, kde Městská policie předá případ Policii ČR nebo využije její pravomoc ohledně identifikace osob. Je to cca 5-7% všech případů.

Jedná se většinou o nalezení odcizených či ztracených věcí, odhalení krádeže a nalezení osob v pátrání.

2. Jak byste zhodnotil spolupráci s Městskou policií?

Dle mého názoru, je odbornost příslušníků Městské policie ve většině případů velice nízká. Cca v 50% případech je Policie ČR přivolána Městskou policií zbytečně.

3. Jakým způsobem probíhá komunikace? Vyhovuje Vám?

Komunikace probíhá přes operační důstojníky Policie ČR a Městské policie. Městská policie či Policie ČR zhodnotí případ na místě a přes operační důstojníky se přivolá druhá strana a na místě případ předá. V některých případech podá pouze Policie ČR informace, které nejsou v pravomoci Městské policie zjišťovat.

4. Myslíte si, že jsou potřeba nějaké změny? Jaké?

Měla by se zlepšit odbornost příslušníku Městské policie.

5. Jaký je Váš názor na situaci ohledně kriminality na území Českých Budějovic? (klesá, stoupá, stejná) Jaké jsou aktuální problémy?

Kriminalita na území Českých Budějovic určitě stoupá. Oproti roku 2010 se zvedl nápad trestný činnosti.

Aktuální problémy jsou závislé na ročním období. V létě se razantně zvyšují krádeže jízdních kol, krádeže aut, vloupání do aut či krádeže na osobách. Zatímco v zimním období je větší počet případů vloupání do chat.

6. Jaké jsou nejrizikovější skupiny páchající trestnou činností?

Mezi nejrizikovější skupiny určitě patří etnická menšina, která tvoří cca 50% případů, jedná se ale většinou o drobné trestné činy. Cca 30% případů mají na svědomí drogově závislé občany. Zbývajících 20% tvoří z větší části recivisté, nezaměstnaní či bezdomovci.

7. V jakých hodinách je kriminalita nejvyšší?

V nočních se spíše jedná vloupání do sklepů a vloupání do aut, tudíž je vyšší. V denních hodinách, ať už jsou to krádeže na osobách či krádeže jízdních kol, tak nepřevyšuje noční.

8. Jaké druhy trestné činnosti se nejhůře objasňují?

Nejhůře se objasňují drobné trestné činnosti nebo přestupky do 5000Kč.

9. Klesá věková hranice osob páchajících trestnou činností?

Věková hranice pomalu klesá.

10. Myslíte si, že počet příslušníků Policie ČR na zajištění bezpečnosti občanů v Českých Budějovicích je dostačující?

Není, na obvod je jich určitě málo. Nestíhají se evidovat trestné činy a na další práci nezbývá čas.

11. Je dostačující pravomoc Policie ČR k tomu, aby kriminalita klesala? Ohrožení policistů při zásahu?

Oproti dřívější době je pravomoc velmi nízká, výrazně klesla autorita policistů. Je to také tím, že tresty nejsou adekvátní.

12. Co se dělá pro snižování kriminality a co by pomohlo k jejímu poklesu?

Dělají se nárazové akce od nařízení ředitele Policie jihočeského kraje. Ve spolupráci s Městskou a Cizineckou policií se převážně zaměřují na podávání alkoholu mladistvým. Mezi další akce patří např. pátrání po osobách, kteří jsou v pátrání, či vloupání do vozidel, sklepů, bytů s kriminální službou České republiky.

K poklesu kriminality by mohlo pomoci zvýšení trestů za přestupek i za trestný čin. Určitě by pomohla i menší nedbalost občanů. V malé míře by pomohlo i umístění více kvalitního kamerového systému.

Řízený rozhovor s příslušníkem Policie ČR

1. Spolupracujete s Městskou policií? Jakým způsobem? Jak funguje předávání případů? Kolik je to cca %? Druhy případů?

S MP PČR samozřejmě spolupracuje a to především při kontrole veřejného pořádku v ulicích města, kdy k tomuto jsou vyčleněny určité počty motorizovaných a pěších hlídek. Předávání případů je pouze jedním směrem a to ze strany MP, která případy předává PČR z důvodu, že PČR má větší pravomoce. Tyto případy předává hlídka MP hlídce PČR zpravidla na místě spáchání skutku, např. osoby v celostátním pátrání, pohřešované osoby, nalezené odcizené věci, pachatele trestných činů, které jsou zajištěny na místě, např. řízení pod vlivem alkoholu. Procentuální zastoupení dle mého odhadu je pod 1%.

2. Jak byste zhodnotil spolupráci s Městskou policií?

Spolupráce s MP funguje na dobré úrovni, např. při řešení fyzických napadení, kdy je málo hlídek PČR, může vypomoci při zákroku MP, ale veškerou administrativu a šetření musí zpracovávat PČR, MP o tomto může pouze sepsat úřední záznam.

3. Jakým způsobem probíhá komunikace? Vyhovuje Vám?

Komunikace mezi hlídkami probíhá pouze na místě. Pokud MP předává případ nebo oznamuje věc musí přes mobilní telefon informovat operačního důstojníka PČR, který na místo vyšle hlídku PČR.

4. Myslíte si, že jsou potřeba nějaké změny? Jaké?

Já osobně na toto mám názor, že MP by mohla mít větší pravomoce a to z důvodu, že někdy když předává určitý méně závažný případ PČR, hlídky PČR jsou velmi vytíženy a musí se věnovat i tomuto.

5. Jaký je Váš názor na situaci ohledně kriminality na území Českých Budějovic?

(klesá, stoupá, stejná) Jaké jsou aktuální problémy?

Dle mé zkušenosti kriminalita určitě stoupá, hlavně v majetkové kriminalitě. Krádeže atd.

6. Jaké jsou nejrizikovější skupiny páchající trestnou činností?

Do této skupiny patří hlavně věková kategorie 30 - 40 let. Problém je s menšinami, které páchají dost trestné činnosti.

7. V jakých hodinách je kriminalita nejvyšší?

Na toto je těžké odpovědět z důvodu, že většina případů není objasněna na místě, ale zkušenosti vypovídají o tom, že většina skutků se stává mezi 22 – 03hod. Jsou ale případy kdy došlo např. k přepadení osob a heren přes den.

8. Jaké druhy trestné činnosti se nejhůře objasňují?

Majetková trestná činnost.

9. Klesá věková hranice osob páchajících trestnou činností?

Ano. Setkal jsem se již několikrát i s tím, že pachatelé byly osoby mladší 15 let.

10. Myslíte si, že počet příslušníků Policie ČR na zajištění bezpečnosti občanů v Českých Budějovicích je dostačující?

Absolutně ne!!! Celá situace spěje k tomu, že lidé budou na místě čekat i několik hodin než se k nim dostane hlídka.

**11. Je dostačující pravomoc Policie ČR k tomu, aby kriminalita klesala?
Ohrožení policistů při zásahu?**

Ne. Někteří policisté se bojí proti nebezpečnému pachateli použít donucovacích prostředků, aby toto nebylo vyhodnoceno jako nepřiměřená síla zákroku.

12. Co se dělá pro snižování kriminality a co by pomohlo k jejímu poklesu?

V rámci tohoto je potřeba více policistů v ulicích, což je v současné době problém, např. oddělení na kterém pracuji má podstav. Dále je problém, že policistům jsou snižované platy a z tohoto důvodu odcházejí zkušenější kolegové, kteří mladším předávají poznatky, zkušenosti. Dále nesouhlasím s tím, že když policista má vysokoškolské vzdělání mimo obor např. zemědělství, atd. musí být lepší než policista který pracuje na svém místě již několik let a své místo musí opustit z důvodu, že má „pouze středoškolské vzdělání“

Řízený rozhovor s příslušníkem Policie ČR

1. Spolupracujete s Městskou policií? Jakým způsobem? Jak funguje předávání případů? Kolik je to cca %? Druhy případů?

2. Jak byste zhodnotil spolupráci s Městskou policií?

3. Jakým způsobem probíhá komunikace? Vyhovuje Vám?

4. Myslíte si, že jsou potřeba nějaké změny? Jaké?

Spolupráce je na dobré úrovni. Víím, že se konají pravidelné porady vedoucího odboru pro pořádkovou službu a ředitelem MP, vyhodnocuje se stav veřejného pořádku na území města atd. Vzhledem k omezením pravomocem MP však k drtivé většině případů musí stejně dorazit PČR, protože MP nemá přístup do databází (Centrální

registr občanů, vozidel apod.) MP se věnuje hlavně dopravě a dnes již jen omezeně měření rychlosti. Předávání poznatků o pachatelích a další informace jsou celkem na dobré úrovni, závisí na každém strážníkovi jak k věci přistoupí. Buď má zájem něco řešit nebo ne. Poznatky využívá hlavně Služba kriminální policie a vyšetřování. Jednorázové akce (prohlídky barů, heren, diskoték) jsou většinou ve spolupráci s MP, ale pravomoc a rozhodování je vždy na PČR, protože i při zjištění pachatele ho musí MP hned předat PČR. (Odpověď na otázku 1. – 4.)

5. Jaký je Váš názor na situaci ohledně kriminality na území Českých Budějovic? (klesá, stoupá, stejná) Jaké jsou aktuální problémy?

Kriminalita na území města ČB neustále stoupá, za rok 2010 bylo zaznamenáno v ČB stejný počet trestných činů jako v celém kraji dohromady. ČB jsou rozděleny na tři obvody. Město, Čtyři Dvory a Suché Vrbné. Jen na městě (centrum, okolí, Lannovka, Pražská tř.) bylo kolem 3500 TČ. Jde hlavně o majetkovou kriminalitu (vloupání do kanceláří, obchodů, garáží), krádeže věcí v obchodech a dopravních prostředků a barevných kovů. Roste počet loupežných přepadení, podle poslední statistiky asi každý den jedno.

6. Jaké jsou nejrizikovější skupiny páchající trestnou činností?

Nejrizikovější skupinou jsou mladší lidé do 35 let, muži, většinou osoby drogově závislé a recidivisté. Pokud jde o Romy, ti představují asi tak 25 procent pachatelů, kradou hlavně věci v obchodech a barevné kovy. Násilné trestné činnosti se moc nedopouštějí.

7. V jakých hodinách je kriminalita nejvyšší?

Jde hlavně o noční hodiny, kanceláře jsou vykrádány zejména o víkendech, kdy jsou prázdné. Jinak u vozidel a krádeže u lidí (kapesní krádeže, kabelky, atd) je to celkem jedno. U obchodních center je to samozřejmě v době největšího počtu lidí v obchodech, tedy 15-20 hod. a o víkendech.

8. Jaké druhy trestné činnosti se nejhůře objasňují?

Nejhůře se objasňují krádeže na osobách tzv. kapesní krádeže. Nejsou žádné stopy, chybí kvalitní kamerový záznam, poškozený často zjistí krádež až doma několik hodin po spáchání. Platební karty, pokud tam není PIN už se zloději ani nepokoušejí použít, všechno zahodí, jde jim jen o peníze. Objasněnost se pohybuje někde kolem 5%. Dále jde o vloupání do vozidel, kde je to kolem 15%. Zde jde většinou o sériovou trestnou činnost, která se objasní třeba s odstupem několika měsíců. Jde většinou o drogově závislé a recidivisty.

9. Klesá věková hranice osob páchajících trestnou činností?

Věková hranice klesá, nejsou výjimky pod 18 let a mladší. Nejhorší je struktura TČ u mladistvých. Značný nárůst agresivity zejména u loupežných přepadení. V drtivé většině jde o mladistvé z dětských domovů a o Rómy.

10. Myslíte si, že počet příslušníků Policie ČR na zajištění bezpečnosti občanů v Českých Budějovicích je dostačující?

Počet příslušníků na Obvodním oddělení policie - město má být 60. Víím, že jich je tam asi 40 a vždycky na 6 měsíců jsou tam převeleni z ostatních oddělení další (asi 10). Situace je katastrofální, nestíhají ani evidovat TČ natož se věnovat nějakému objasňování. Podle nápadu trestné činnosti by jich tam mělo být asi 110, ale nejsou lidi, takže nikdo nepřijde. Proto musí všichni sloužit přesčasy zdarma.

11. Je dostačující pravomoc Policie ČR k tomu, aby kriminalita klesala? Ohrožení policistů při zásahu?

Pravomoce jsou dané zákonem o PČR 273/2008 Sb. Uniforma rozhodně nikoho neochrání, agresivita pachatelů stoupá. Policistovi může každý veřejně nadávat jak chce a dokud na něho nestáhne ruku, nemůže nic dělat. Při napadení policistou jde sice o

trestný čin, ale to už musí dojít k nějakému zranění a pracovní neschopnosti, jinak je to jen přeštep, který nic neřeší. Dojde-li k ublížení na zdraví při zákroku, nastupuje odbor vnitřní kontroly, který se zajímá hlavně o to, zda zákrok byl přiměřený atd. Rozhodně se z vedení za nikoho nepostaví a vždy najdou nějakou chybu, aby policistovi nemuseli platit odškodnění. Tohle je prostě pravda, takže doufám, že dotazník je opravdu anonymní. Navíc policisté nejsou pro zákroky vycvičení. Jedna hodina tělocviku za měsíc rozhodně nikomu nepomůže.

12. Co se dělá pro snižování kriminality a co by pomohlo k jejímu poklesu?

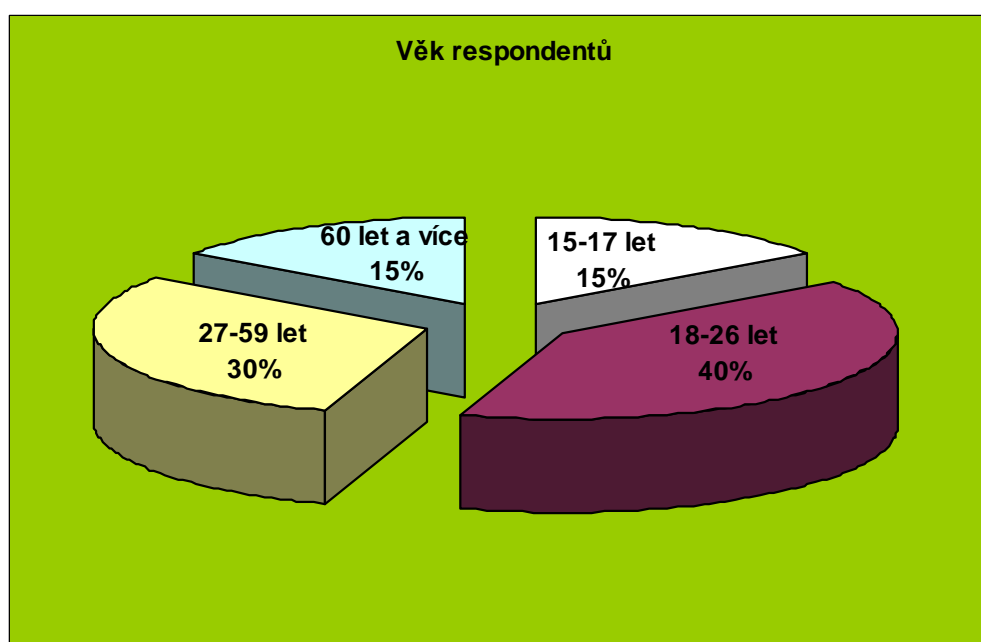
Za současného stavu, kdy je policie vyhlazována zevnitř, nejsou ani lidé ani prostředky na nějakou prevenci. Není ani na pořádný výkon služby. Více policistů v ulicích je jen sen vedení, ale realita je jiná. Jednorázové akce mají pouze ten dopad, že se kriminalita přesune do jiného místa a po čase se zase vrátí. Pachatelům nahrává i nedbalost lidí, kteří si dostatečně nechrání své věci (kabelky v košíku, PIN v peněženke apod).

8.3 Dotazníkové šetření názoru veřejnosti (kvantitativní metoda sběru dat)

Výsledky dotazníkového šetření

Otázka č.1 – Jaký je Váš věk?

Graf č.1 – Věk respondentů.

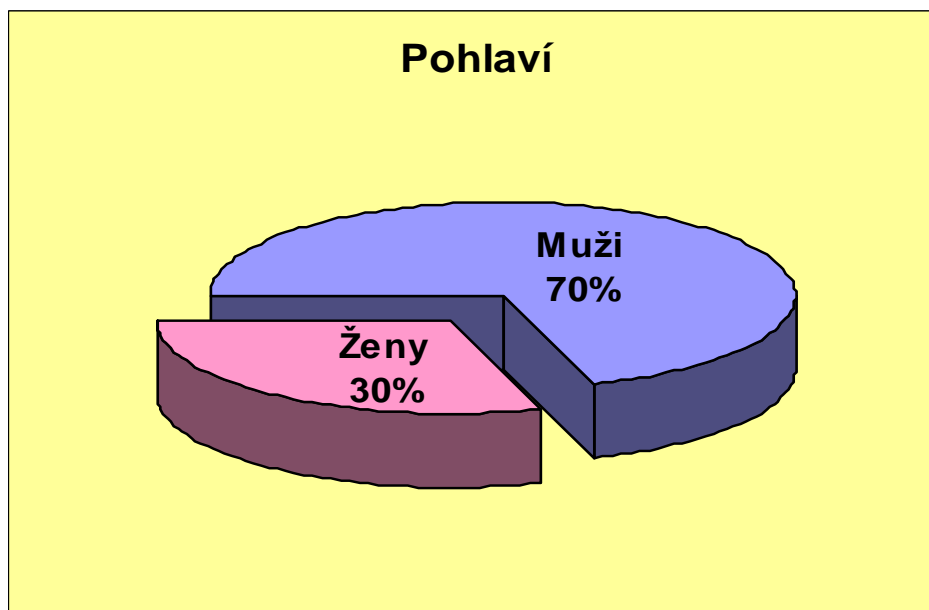

Zdroj: vlastní výzkum

Respondenti byli rozděleny do 4 věkových kategorií. 15% respondentů bylo ve věkové kategorii 15-17 let. Ve věkové kategorii 18-26 let bylo 40%, v kategorii 27-59 let bylo 30% respondentů a v poslední věkové kategorii 60 let a více bylo 15 respondentů.

Otázka č.2 – Jakého jste pohlaví?

Graf č.2 – Pohlaví respondentů.

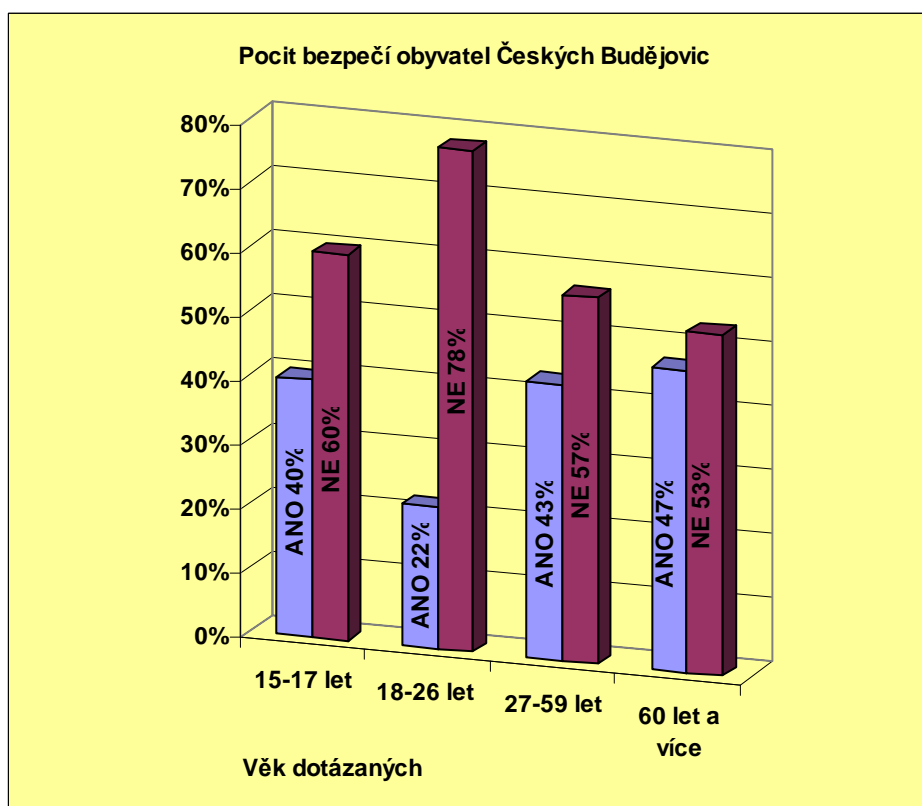

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 2 zachycuje zastoupení respondentů dle pohlaví, 30 žen a 70 mužů.

Otázka č.3 - Cítíte se ve městě bezpečně a dostatečně chráněni policií?

Graf č.3 – Pocit bezpečí obyvatel Českých Budějovic.

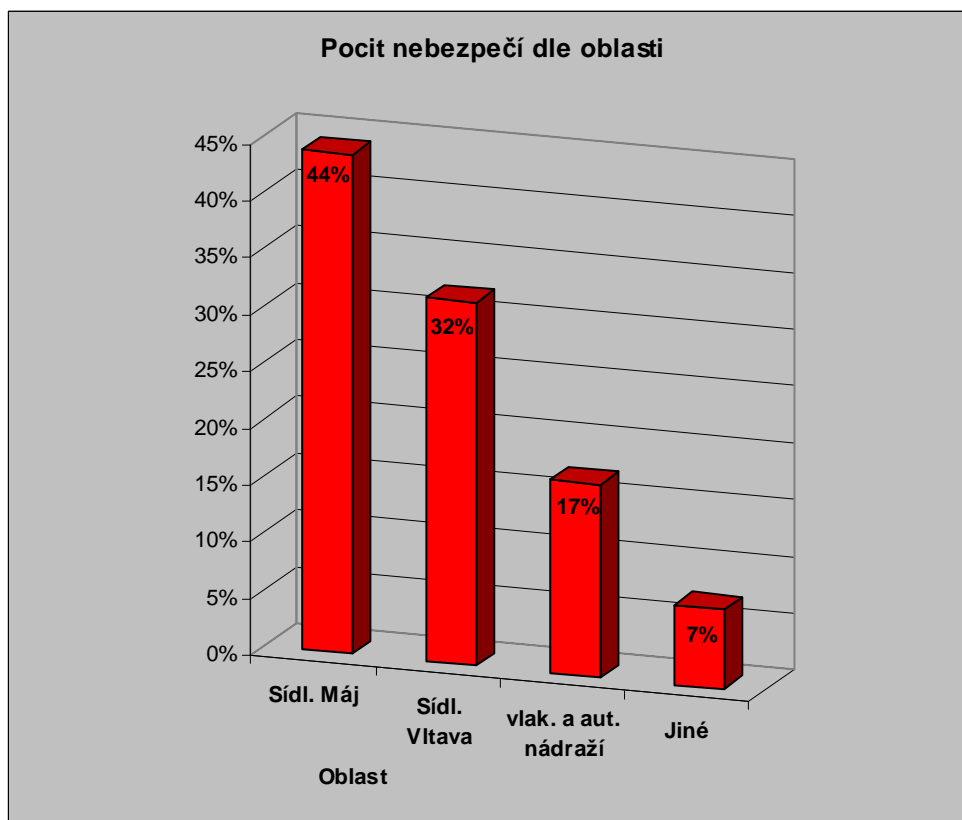

Zdroj: vlastní výzkum

Z grafu č.3 vyplývá, že 40% respondentů ve věku 15-17 let se cítí bezpečně a 60% v této věkové kategorii nikoli. V kategorii 18-26 let se 22% cítí bezpečně a naopak 78% respondentů. Bezpečně se cítí 43% a bezpečně se necítí 57% dotázaných a v kategorii 27-59 let. Ve věkové kategorii 60 let a více se cítí bezpečně 47% a 53% nikoli.

Otázka č.4 - V jaké části Českých Budějovic se cítíte nejvíce ohroženi?

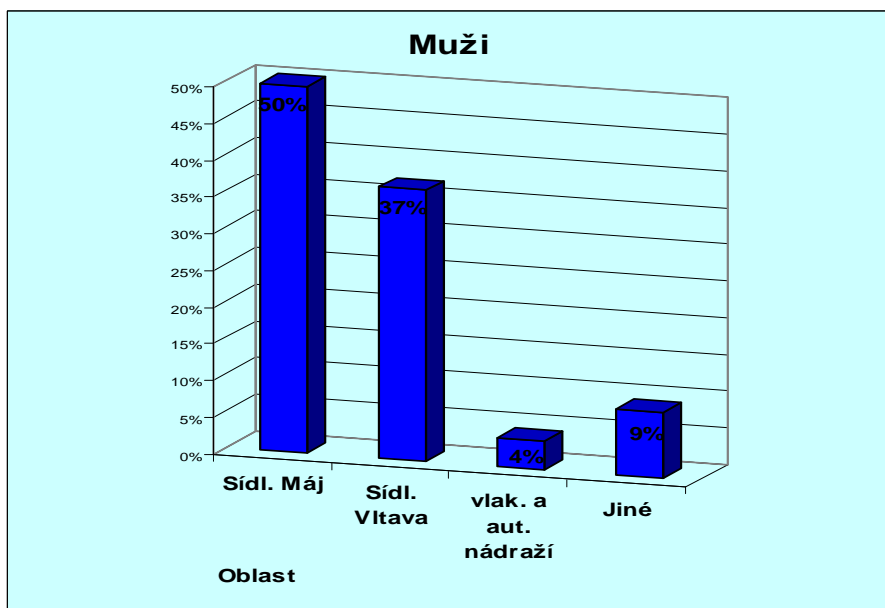
Graf č.4 – Pocit nebezpečí dle oblasti (celkově).

Zdroj: vlastní výzkum

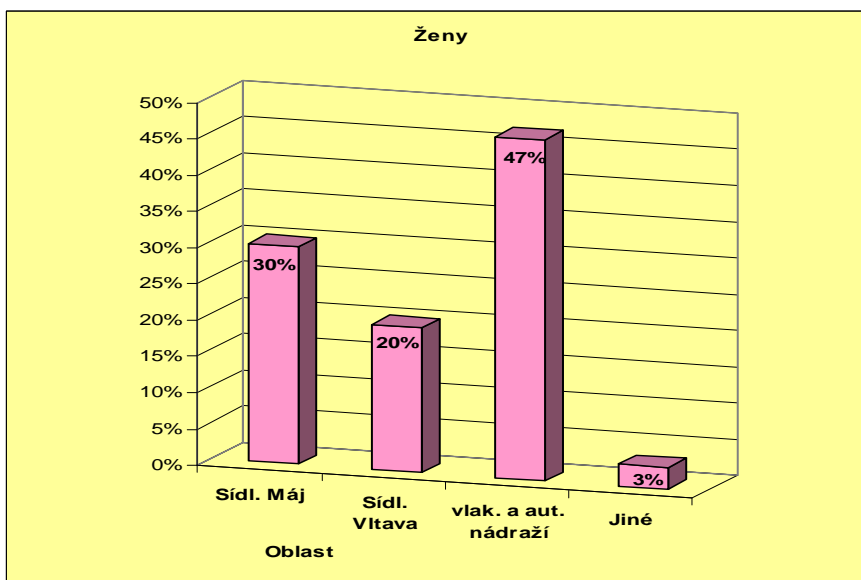
Na otázku v jaké oblasti se cítí respondenti nejméně bezpečně odpovídali: Na Sídl. Máj se cítí nejméně bezpečně 44% dotázaných, 32% respondentů na Sídl. Vltava. V oblasti vlakového a autobusového nádraží 17% dotázaných. 7% respondentů označilo v této otázce jinou oblast pro ně nebezpečnou.

Graf č.5 - Pocit nebezpečí dle oblasti (muži).

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č.6 - Pocit nebezpečí dle oblasti (ženy).

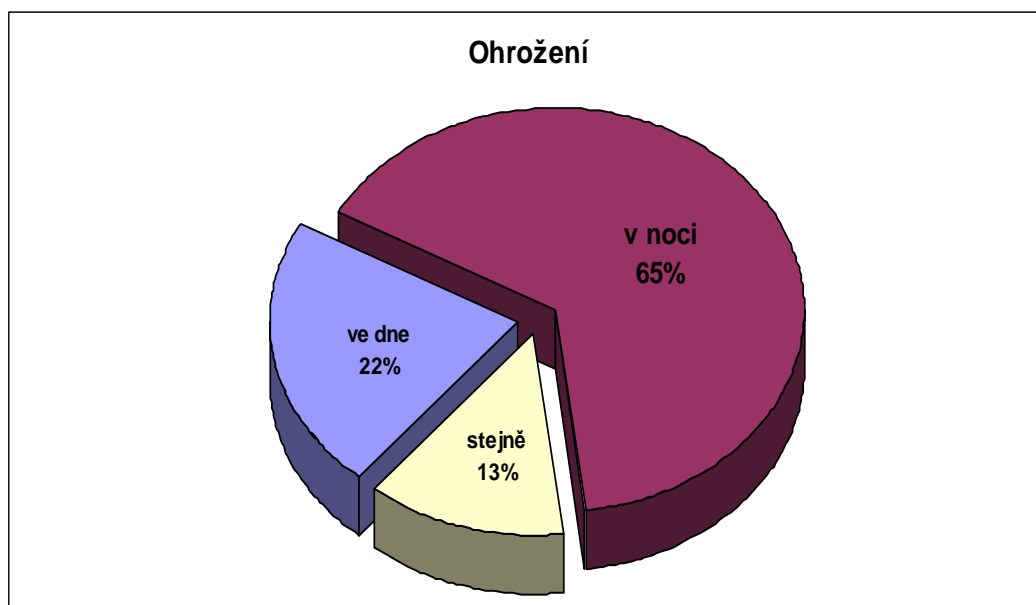
Zdroj: vlastní výzkum

Grafy č.5 a č.6 znázorňují rozdílnost pocitu nebezpečí v různých oblastech Českých Budějovic dle pohlaví. Ženy uvedly jako nejvíce nebezpečné místo vlakové a autobusové nádraží (47%), naopak muži uvedli toto místo jako nejméně nebezpečné (4%). U mužů vyplynulo, že pro ně nejnebezpečnější místo je Sídl. Máj (50%), které se u žen v dotazníku objevilo méně (30%). 20% žen a 37% mužů označilo za nebezpečné

místo Sídlnice a zbývající 3% žen a 9% mužů mají za nejvíce nebezpečnou oblast jinou, než byly v předepsaných.

Otázka č.5 - V jaké části dne se cítíte více ohroženi?

Graf č.7 – Ohrožení obyvatel dle části dne.

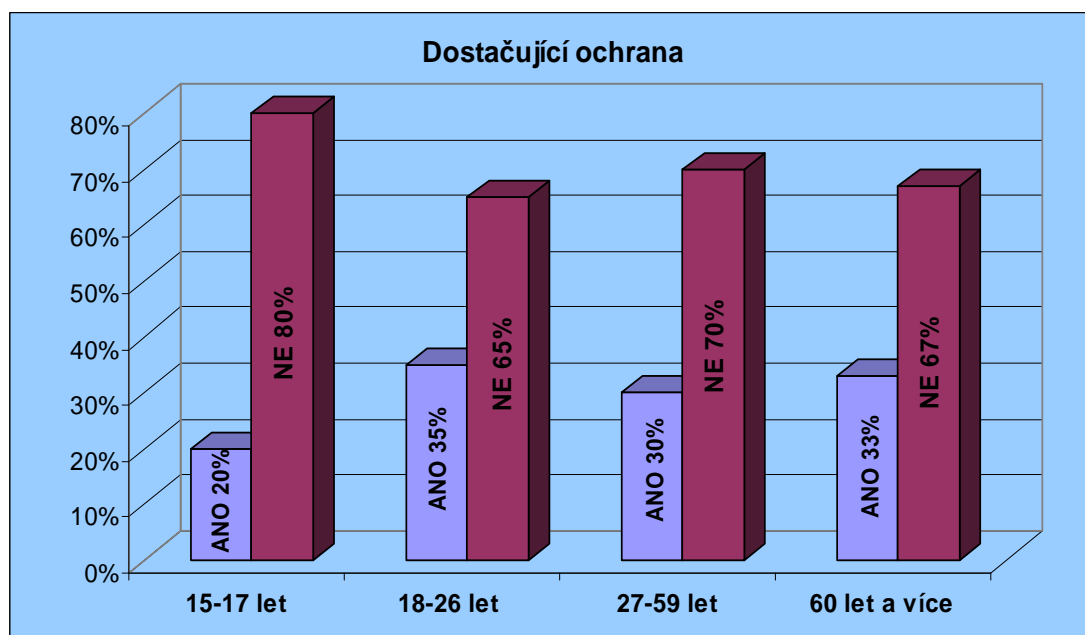

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č.7 uvádí, že největší počet respondentů se cítí nejvíce ohroženo v nočních hodinách, celkem 65%. Ve dne se nejvíce cítí ohroženo 22% a 13% uvedlo stejné ohrožení ve dne i v noci.

Otázka č.6 - Myslíte si, že je ochrana policií před kriminalitou dostačující?

Graf č.8 – Dostačující ochrana před kriminalitou.

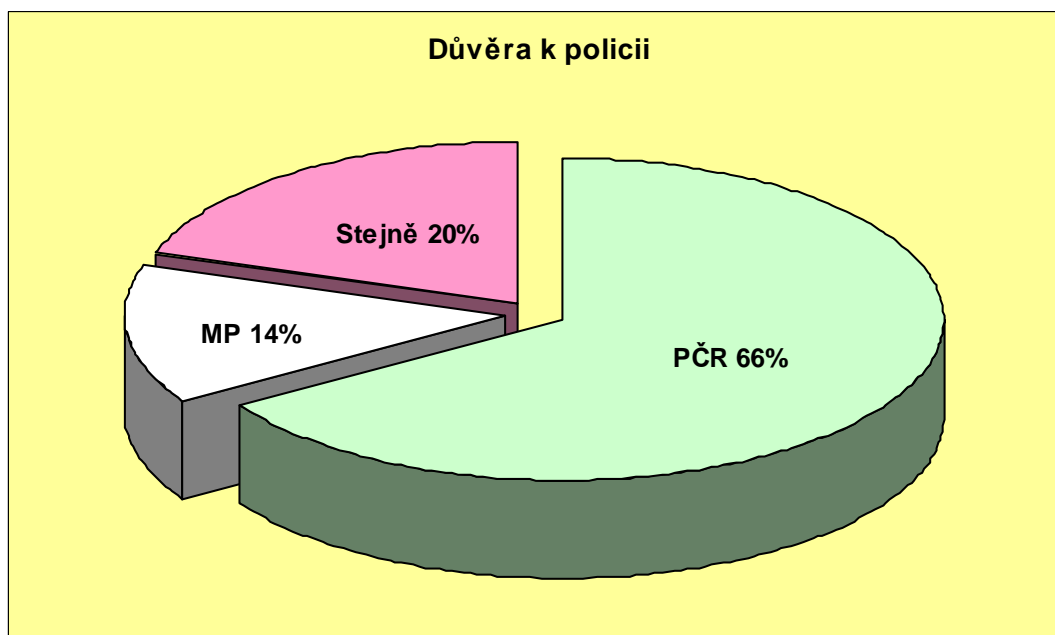

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č.8 znázorňuje názor respondentů na ochranu ze strany policie. Ve věkové kategorii 15-17 let uvedli 20% dostačující a 80% nedostačující ochrana. V kategorii 18-26 let uvedli ve 35% dostačující a v 65% nedostačující. Kategorie 27-59 let označila ve 30% dostačující ochranu a v 70% nikoliv. 33% jako dostačující a 67% jako nedostačující označila kategorie 60 let a více.

Otázka č.7 - **K jaké policii máte větší důvěru?**

Graf č.9 – **Důvěra k policii.**

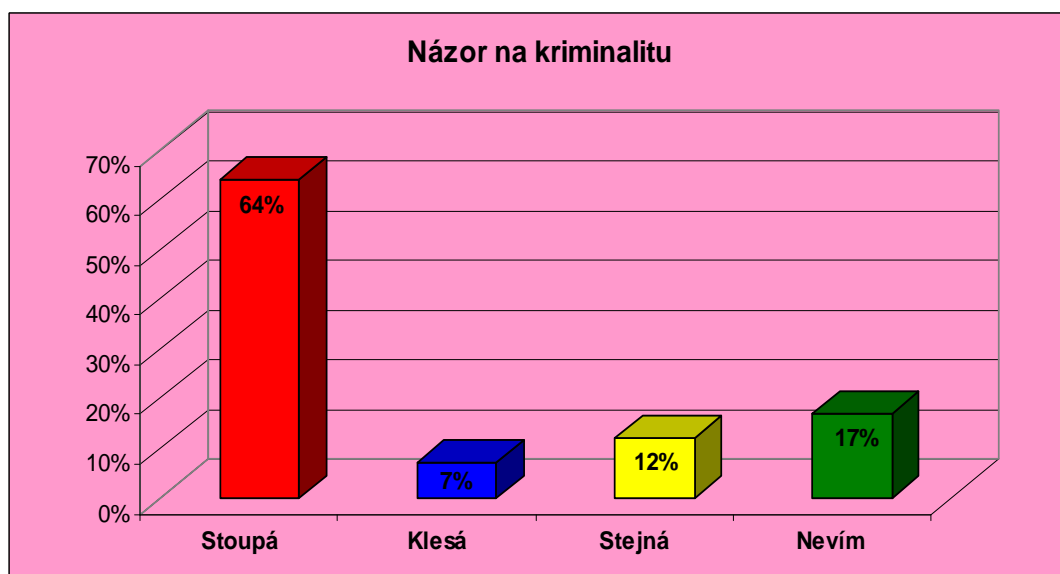

Zdroj: vlastní výzkum

Z grafu č.9 vyplývá, že 66% dotázaných důvěřuje spíše Policii ČR, 14% respondentů Městské policii a zbývajících 20% uvedla stejnou důvěru k Policii ČR a Městské policii.

Otázka č.8 - Jaký je Váš názor na kriminalitu v Českých Budějovicích?

Graf č.10 – Názor respondentů na kriminalitu.

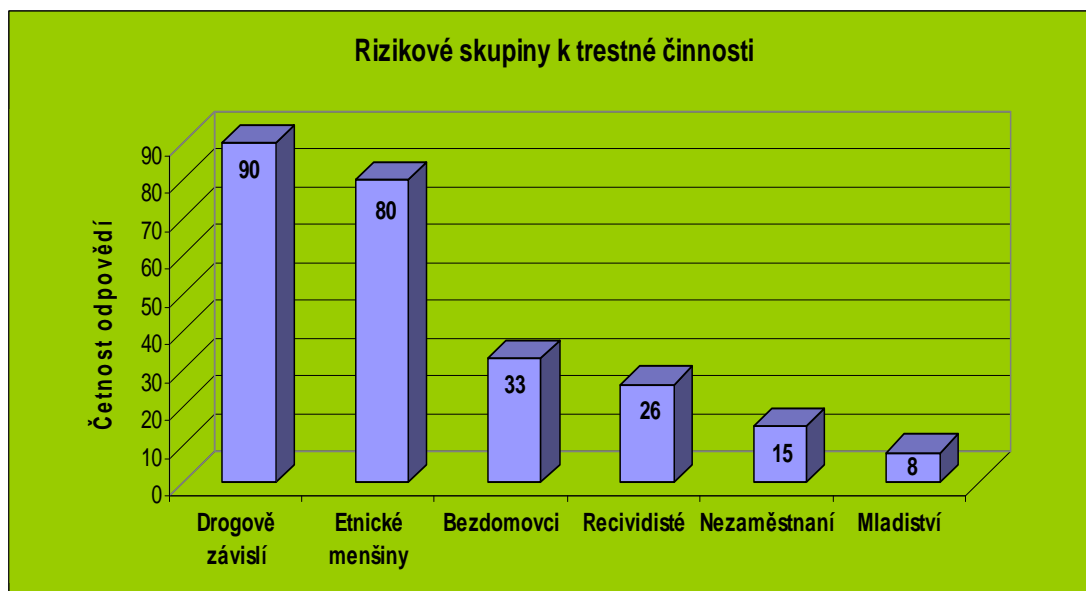

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č.10 zachycuje názor veřejnosti na kriminalitu v Českých Budějovicích. 64% se domnívá, že stoupá. Naopak 7%, že klesá. Za stejnou ji považuje 12% a 17% uvedla že neví.

Otázka č.9 - Jaká skupina obyvatel Vám přijde nejvíce riziková v souvislosti s trestnou činností?

Graf č.11 – Rizikové skupiny k trestné činnosti.

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č.11 zachycuje největší četnost odpovědí na otázku týkající se nejrizikovější skupiny vztahující se k trestné činnosti. Největší četnost odpovědí bylo u možnosti drogově závislí, hned za nimi etnické menšiny, dále bezdomovci, recividisté, nezaměstnaní a nakonec mladiství.

8.4 Prevence kriminality

Evropské normy prevence kriminality a obce

Kriminologické výzkumy jednoznačně prokazují, že kriminalita je ovlivněna kombinací fyzických, sociálních, situačních a ekonomických faktorů, které umožňují vzniku nejrůznějších patologií. Kriminalita se většinou koncentruje do měst a větších obcí a zde zejména do anonymních míst. Občané jsou ohrožováni majetkovou kriminalitou, také vzrůstá počet loupeží a bují vandalizmus, výtržnictví a trestná činnost spojená s drogami či jinými závislostmi. Zvyšuje se samoučelná brutalita a bezohlednost pachatelů a vzrůstá i objem tzv. pouliční kriminality, které jsou páchané na veřejně přístupných místech.

Odpovědnost za kontrolu kriminality v obci mají obecní zastupitelstva v čele se starostou či primátorem, kteří ve spolupráci s ostatními subjekty (např. Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor, obecní policie) musí kriminalitě efektivně čelit. Je nezbytné a i praktické zkušenosti obcí to potvrzují, že by se měla vytvořit komise pro prevenci kriminality při obecní radě a zřídit pracovní místo – manažera prevence kriminality. Ten se bude prevencí kriminality dlouhodobě a systematicky zabývat. Výsledkem práce manažera prevence kriminality musí být následně řada preventivních sociálních, situačních a informačních projektů, které snižují kriminalitu v obci.

Manažer prevence kriminality a další zodpovědní pracovníci úřadu města či kraje se musí neustále vzdělávat i aplikovat nové poznatky. Z poslední doby se jedná většinou o nové evropské normy prevence kriminality, které připravuje mezinárodní normalizační orgán CEN v technické komisi TC 325.⁴⁴

Všechny vyspělé státy si uvědomují nutnost prevence jako prostředku pozitivního působení na veřejnost a proto je preventivně výchovná činnost i nedílnou součástí práce Městské policie České Budějovice. Prevenci má na starosti kancelář koordinátora MP.

Základem práce Oddělení prevence je především cíleně oslovovat děti a mládež, ale také seniory prostřednictvím cílených besed a jiných aktivit, kdy jsou účastníci v přímém kontaktu. Další formy prevence jsou zaměřeny na bezpečné chování, sociálně

⁴⁴ KOCÁBEK, Pavel. [online]. Městská policie Karlovy Vary. 2010 [cit. 2011-01-11]. [Http://www.mpkv.cz](http://www.mpkv.cz) Dostupné z WWW: <<http://www.mpkv.cz/index.asp?menu=310>>.

patologické jevy a základy právního vědomí, bezpečný pohyb v silničním provozu, prevenci úrazů.⁴⁵

Vybrané preventivní programy pro veřejnost

Městská policie ohlídá domy

Od 1. dubna 2009 byla zavedena Městskou policií České Budějovice pro občany nová preventivní služba, která by měla spočívat v pravidelných kontrolách uzavřenosti vchodových dveří u rodinných a bytových domů. Důvodem zavedení této služby se stále větší množství krádeží v bytových domech a zejména pak v jejich sklepních prostorách. Strážníci se během pravidelné hlídkové činnosti zaměřují na kontroly uzavřenosti vstupních dveří. To především ve večerních a nočních hodinách, kdy je riziko vniknutí do objektu největší. O výsledku své kontroly pak informují majitele, či nájemníky, a to prostřednictvím krátkého letáčku, který obyvatelům domu prozradí, zda byl jejich vchod v uvedený den a hodinu uzavřen. Pomocí této služby chce předcházet krádežím, ale také občany upozornit na to, aby svou lehkovážností zbytečně neulehčovali zlodějům práci.⁴⁶

Zabezpečení jízdních kol pomocí mikročipů

Městská policie České Budějovice se od roku 2009 také připojila k systému pro identifikaci a ochranu jízdních kol provozovaného firmou krimistop. Díky zakoupeným čtecím zařízením jsou schopni identifikovat čip umístěný v rámu kola a následně zjistit i konkrétního majitele tohoto kola. To vše, ale za předpokladu, že majitel zakoupené identifikační sady zaregistruje své jízdní kolo v databázi krimistop. Pomocí této databáze je pak možné ověřit, jestli bylo dané jízdní kolo odcizeno, či nikoliv. Jízdní kolo je také vhodné opatřit speciální samolepící etiketou, která slouží jako sekundární ochranný prvek.

V roce 2009 bylo zakoupeno z finančních prostředků Městské policie České Budějovice přes 1000 kusů identifikačních sad pro jízdní kola. Díky velkému zájmu

⁴⁵ Městská policie České Budějovice [online]. 2010 [cit. 2011-02-11]. [Http://mpolicie.c-budejovice.cz](http://mpolicie.c-budejovice.cz). Dostupné z WWW: <<http://mpolicie.c-budejovice.cz/cz/prevence-kriminality/stranky/preventivni-programy.aspx>>.

⁴⁶ Městská policie České Budějovice [online]. 2010 [cit. 2011-02-11]. [Http://mpolicie.c-budejovice.cz](http://mpolicie.c-budejovice.cz). Dostupné z WWW: <<http://mpolicie.c-budejovice.cz/cz/prevence-kriminality/stranky/mestska-policie-ohlida-domy.aspx>>.

obyvatel města na tuto akci navázal i dotační titul z Krajského programu prevence kriminality Jihočeského kraje.⁴⁷

Kamerový systém

Technika momentálně tvoří důležitou část strategie bezpečnosti ve městě. Městská policie České Budějovice metodicky spolupracuje i s Ministerstvem vnitra - odborem prevence tak, aby byla naplněna koncepce prevence kriminality města.

26. 12. 2006 byl spuštěn zkušební provoz dohlížecího kamerového systému v Českých Budějovicích a ostrý provoz byl zahájen v 1. 5. 2007. Systém obsahoval 23 kamer, 17 z nich bylo zavedeno na místech vyhodnocených policií a městskou policií jako problémové oblasti s největším počtem trestné, přestupkové a jiné společensky závažné činnosti. Zbývající kamery především stacionární se zaměřují na výjezdové dopravní tahy a jedna kamera je kvůli monitoringu zásahů při fotbalových utkáních na stadionu Dynamo. Kamerový systém se díky dotacím z ministerstvem vnitra v rámci prevence kriminality postupně rozrůstá do dalších oblastí města, a tak na pořízení systému město obdrželo dotaci ve výši 1,9 milionů korun a celý systém stál 13,7 milionů korun. V roce 2008 byl kamerový systém dále rozšířen celkem o další čtyři kamery, z toho dvě přibyly v lokalitě sídliště Máj. Na posílení kamerového systému v této oblasti získala městská policie další dotaci ve výši 1 mil. korun. V roce 2009 se systém rozrostl o jednu kameru i v prostoru křižovatky u viaduktu. Momentální počet kamer je nyní 28.

Cílem systému je monitorování veřejných prostranství a zejména:

- Zvýšení bezpečnosti občanů a jejich majetku
- Odhalování trestných činnů a přestupků
- Vizuální kontrola rizikových oblastí v záběru kamer
- Vizuální monitoring bezpečnosti a plynulosti dopravy ve městě
- Kontrola činnosti městské policie⁴⁸

⁴⁷ Městská policie České Budějovice [online]. 2010 [cit. 2011-02-11]. [Http://mpolicie.c-budejovice.cz](http://mpolicie.c-budejovice.cz). Dostupné z WWW: <<http://mpolicie.c-budejovice.cz/cz/prevence-kriminality/stranky/zabezpeceni-jizdnich-kol-pomoci-mikrocipu.aspx>>.

⁴⁸ Městská policie České Budějovice [online]. 2010 [cit. 2011-02-11]. [Http://mpolicie.c-budejovice.cz](http://mpolicie.c-budejovice.cz). Dostupné z WWW: <<http://mpolicie.c-budejovice.cz/cz/prevence-kriminality/stranky/technicke-vybaveni.aspx>>.

Závěr

Problematika kriminality v Českých Budějovicích je velmi aktuálním tématem, které zaznamenává vzestupnou tendenci. Primární prevencí tohoto negativního chování se státní bezpečnostní orgány se spoluprací s orgány samosprávných celků snaží předcházet jeho vzniku a rozvoji, jelikož poškozuje je i celé společnosti.

Bakalářská práce se zabývá výskytem trestné činnosti v Jihočeském kraji a přesněji na území Českých Budějovic. Je zaměřena na zkušenosti obyvatel města České Budějovice s daným problémem.

Teoretická část vymezuje základní pojmy součinnost, kriminalita, veřejná správa, správní právo, Městská policie a Policie ČR, řízení o přestupcích, bezpečnostní systém ČR a policejné bezpečnostní orgány.

1. cílem této práce bylo zmapování výskytu kriminality v Českých Budějovicích za pomoci statistických výkazů Policie ČR, které byly připravovány po uplynulých dvou měsících a srovnávány s loňským stejným časovým obdobím. Statistické výkazy vydává Policejní prezidium ČR. Z daných statistik vyplývá, že za období 1.1.2011 – 28.2.2011 bylo spácháno nejvíce krádeží prostých v jihočeském kraji a to 783 v což je v porovnání s loňským rokem stejného období o 189 více. Došlo tedy k značnému nárůstu oproti loňskému roku. Z toho bylo přímo v Českých Budějovicích spácháno v těchto dvou měsících 390 krádeží. Následovaly krádeže vloupáním, které dosahovaly v letošním období 530, zatímco loni 360 nárůst tedy činil 170. V Českých Budějovicích bylo spácháno 206 krádeží vloupáním za dané dva měsíce. Násilné činy zjištěné v JČ byly 248 z toho v ČB 92. Nárůst v ČB od loňska byl o 12. Nejmenší nárůst byl zaznamenán u mravnostních činů, oproti srovnávanému loňskému roku vyšší v Českých Budějovicích byl nárůst z 3 na 5. Ve srovnání s loňským rokem pozorujeme u všech činů nárůst. Zároveň i případy zjištěné a následně objasněné jsou vždy ve velké převaze zjištěné. Vyřešených je pouze malé množství. Dále je zjevné, že v Jihočeském kraji bylo spácháno za dané období nejvíce krádeží prostých, které dosahují čísla 783, jen 152 jich bylo objasněno. Pouze 13 pachatelů bylo pod vlivem alkoholu a 28 z toho bylo mladistvých do 17 let. Následovaly krádeže vloupáním, kterých bylo spácháno 530 a objasněno 77. Byly zjištěny i činy jako ublížení na zdraví, vydírání, pronásledování, omezování svobody, ale i usmrcení. Největší škody jsou způsobeny v pražském kraji, které dosahují částky v letošním vykazovaném období 1 462 385 Kč. To činí o 339 271 tisíc Kč více než v loňském stejném období. Následuje moravskoslezský kraj, kde ztráty v tisících za vykazované období jsou 206 874 Kč. Jihočeský kraj dosahoval

ztrát 141 565 tisíc Kč. Rozdíl ztrát celkem v porovnání s předchozím obdobím je 5 488 tisíc Kč. Je patrné, že největší způsobené škody v řádech tisíců Kč jsou ve městech s větším počtem obyvatel. Města s menším počtem obyvatel mají jak menší kriminalitu, tak i menší způsobené škody. Ovšemže nezbytné zmínit, že celkové škody způsobené v České republice jsou menší ve vykazovaném období než v období předchozím. Období vykazované má 3 526 040 tisíc Kč, zatímco období předchozí 3 717 229 Kč. Rozdíl mezi danými obdobími byl – 191 189 tisíc Kč. Tabulka nám dále uvádí i kolik tisíc Kč bylo odcizeno a zároveň kolik zajištěno.

2. cílem bakalářské práce byly řízené rozhovory s pracovníky Policie ČR, kteří se shodovali, že nejrizikovější skupiny páchající trestnou činností byli ve věku mezi 30-40 let. Nejvyšší kriminalita na území Českých Budějovic je páchána v nočních hodinách a to v rozmezí 22 - 03 hodin. Respondenti se nadále shodli, že počet policistů na Obvodním oddělení policie je nízký. Počet příslušníků by měl být 60, zatímco dotázaní se zmiňují o pouhých 40. Tudíž policisté sotva stíhají evidovat trestné činy natož je pak objasňovat. Dotazovaní policisté se shodují, že Městská policie by měla mít větší pravomoc k řešení určitých případů, a tím by nebyla Policie ČR tolik vytížena. Na téma spolupráce Policie ČR s Městskou policií Českých Budějovic se názory rozcházejí. Jeden z názorů byl, že spolupráce funguje na velmi dobré úrovni, zatímco názor druhého příslušníka z jiného Obvodního oddělení udává špatnou spolupráci, kterou odůvodňuje nízkou odborností příslušníků Městské policie. Kriminalita v Českých Budějovicích rok od roku stoupá. Věková hranice osob páchající trestnou činností každým rokem klesá, výjimkami nejsou osoby pod 18 let a mladší. Dále mezi rizikové skupiny páchající trestnou činností spadají etnické menšiny, recidivisté, drogově závislí, nezaměstnaní či bezdomovci. K nejhůře objasňovaným krádežím patří drobné trestné činnosti nebo přestupky do 5000Kč a majetková trestná činnost. Názory na otázku týkající se snižování kriminality a řešení jejího poklesu jsou zmiňované v nedostatku pracovníků na oddělení, snižování platů policistů, které je důvodem odchodu zkušenějších kolegů, kteří předávali své zkušenosti mladším kolegům. Provádějí se nárazové akce od nařízení ředitele Policie Jihočeského kraje ve spolupráci s Městskou a Cizineckou policií, zaměřující se převážně na podávání alkoholu mladistvím, ale i akce např. pátrání po osobách, které jsou v pátrání, vloupání do vozidel, sklepů, bytů s kriminální službou České Republiky.

3. cílem této práce bylo zmapování názoru na kriminalitu obyvatel Českých Budějovic. Ze 100 dotázaných respondentů bylo 40% osob ve věku 18 - 26 let, 30% ve věku 27 - 59 let a po 15-ti % měli dotázaní 15 - 17 let a 60 let a více. Respondenti byli

ze 70 -ti % muži a zbývajících 30% ženy. Nejméně bezpečně se cítí dotázaný ve věkové kategorii 18 - 26 let, zatímco se nejvíce bezpečně se cítí kategorie nejstarší a to 60 let a více. S dotazníkového šetření názoru veřejnosti, patří mezi oblast s pocitem nebezpečí Sídl. Máj následovalo Sídl. Vltava a vlakové a autobusové nádraží. Muži považují jako nejméně bezpečnou oblast Sídl. Máj, oproti tomu ženy vlakové a autobusové nádraží. Názor na ohrožení hlavně v nočních hodinách, které tvořilo 65% dotázaných. Shodují se i s tvrzením příslušníků Policie ČR na nejvyšší počet trestných činů právě v této části dne. Dostačující ochrana před kriminalitou se nezdá ani jedné z věkových kategorií. Obyvatelé Českých Budějovic mají větší důvěru k Policii ČR před Městskou policií. Dotázaní se správně domnívají, že kriminalita na území Českých Budějovic stoupá. Pouze 7% má názor opačný. Dle četnosti odpovědí respondentů jsou nejrizikovější skupiny páchající trestnou činností: drogově závislí (90), etnické menšiny (80), bezdomovci (33), recidivisté (26), nezaměstnaní (15), mladiství (8).

Výsledky práce by mohly být využity jako informační podklady pro manažery prevence kriminality, podklady pro Policii ČR a Městskou policii. Také pro další výzkum v rámci zefektivnění prevence. Práce může sloužit i jako informace pro občany. V neposlední řadě je potřeba si uvědomit, že o zlepšení situace musí usilovat celá společnost, např. striktním dodržováním zákona týkajícího se trestné činnosti.

Použitá literatura

Literární zdroje:

1. ČERVENÝ, Zdeněk. *Přestupkové právo*. Praha : Institut pro místní správu, 2002. 451 s. ISBN 80-7201-508-7
2. ČMEJREK, Jaroslav; KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy*. první. Praha : Česká zemědělská univerzita, 2007. 124 s.
3. DALECKÝ, Jan, et al. *Vybrané problémy služby pořádkové policie*. první. Praha : Policejní akademie České Republiky, 2009. 228 s. ISBN 978-80-7251-303-1.
4. FILÁK, Antonín. *Základy teorie policejně bezpečnostní činnosti II*. Praha : Vydavatelství POLICE HISTORY, P.O., 2006. Policejně bezpečnostní orgány. ISBN 80-86477-33-9.
5. KOCÁBEK, Pavel. [online]. Městská policie Karlovy Vary. 2010 [cit. 2011-01-11]. *Http://www.mpkv.cz* Dostupné z WWW: <<http://www.mpkv.cz/index.asp?menu=310>>.
6. KUČHTA, Josef; VÁLKOVÁ, Helena. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 1. Praha : C.H. Beck, 2005. 544 s. ISBN 80-7179-813-4.
7. MATES, Pavel, et al. *Nové policejní právo : právní předpisy s komentářem*. Praha : Linde, 2009. 338 s.
8. NOVOTNÝ, Oto; JOSEF, Zapletal. *Kriminologie*. 2., přeprac. vyd. Praha : ASPI, 2004. 451 s. ISBN 80-7357-026-2.
9. PRŮCHA, Petr. *Základy správního práva a veřejné správy : obecná část*. druhé. Brno : Masarykova univerzita, 1994. 255 s. ISBN 80-210-0886-5.
10. PRŮCHA, Petr. *Základy správního práva a veřejné správy*. první. Brno : Právnická fakulta Masarykovy univerzity, 1992. 161 s. ISBN 80-210-0511-4.
11. ZAPLETAL, Josef. *Kriminologie*. 4. Praha : Policejní akademie České Republiky, 2002. 170 s. ISBN 80-7251-095-9.

12. ZOUBEK, V., BERLĚCH, A. a kol. *Základy teorie práva a právního státu*. Praha : Policejní akademie České Republiky, 1993.

Elektronické zdroje:

13. Městská policie České Budějovice [online]. 2010 [cit. 2011-02-11].
Http://mpolicie.c-budejovice.cz. Dostupné z WWW: <<http://mpolicie.c-budejovice.cz/cz/prevence-kriminality/stranky/preventivni-programy.aspx>>.
14. Městská policie České Budějovice [online]. 2010 [cit. 2011-02-11].
Http://mpolicie.c-budejovice.cz. Dostupné z WWW: <<http://mpolicie.c-budejovice.cz/cz/prevence-kriminality/stranky/mestska-policie-ohlidatomy.aspx>>.
15. Městská policie České Budějovice [online]. 2010 [cit. 2011-02-11].
Http://mpolicie.c-budejovice.cz. Dostupné z WWW: <<http://mpolicie.c-budejovice.cz/cz/prevence-kriminality/stranky/zabezpeceni-jizdnich-kolpomoci-mikrocipu.aspx>>.
16. Městská policie České Budějovice [online]. 2010 [cit. 2011-02-11].
Http://mpolicie.c-budejovice.cz. Dostupné z WWW: <<http://mpolicie.c-budejovice.cz/cz/prevence-kriminality/stranky/technicke-vybaveni.aspx>>.
17. MĚSTSKÁ POLICIE ČESKÉ BUDĚJOVICE. *Historie* [online]. 2008 [cit. 2010-12-09]. Městská policie České Budějovice. Dostupné z WWW: <<http://mpolicie.c-budejovice.cz/cz/o-mestske-policii/stranky/historie.aspx>>.
18. MĚSTSKÁ POLICIE ČESKÉ BUDĚJOVICE. *Organizační struktura* [online]. 2009 [cit. 2010-12-09]. Městská policie České Budějovice. Dostupné z WWW: <<http://mpolicie.c-budejovice.cz/cz/o-mestske-policii/stranky/organizacni-struktura.aspx>>.

19. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. [online]. 2010 [cit. 2010-12-10]. Policie ČR. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>>.

Legislativní dokumenty:

20. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., čl. 2, odst. 3. *Ústava České republiky*
21. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod*.
22. Zákon č. 200/1990 Sb., *o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů*.
23. Zákon č. 239/200 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.
24. Zákon č. 273/2008 Sb., *o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů*.
25. Zákon č. 361/2000 Sb., *o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů*
26. Zákon č. 367/1990 Sb., *o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů*.
27. Zákon č. 553/1991 Sb., *o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů*.

Seznam příloh:

Příloha č.1 – Dotazník pro obyvatele Českých Budějovic

Příloha č.2 – Řízený rozhovor s příslušníky PČR

Příloha č.1

DOTAZNÍK

Dobrý den, jsem studentem na vysoké škole v ČB a jelikož v mé bakalářské práci dělám výzkum, který se týká kriminality v Českých Budějovicích, moc by mi pomohl tento pravdivě vyplněný dotazník. Dotazník je **ANONYMNÍ**, pouze pro uvedení statistik do mé práce.

Předem děkuji za spolupráci.

Označ nebo zakroužkuj správnou odpověď:

- 1. Věk:** - 15 - 17
- 18 - 26
- 27 - 59
- 60 let a více
- 2. Pohlaví:** - muž
- žena
- 3. Cítíte se ve městě bezpečně a dostatečně chráněni policií?** - ano
- ne
- 4. V jaké části Českých Budějovic se cítíte nejvíce ohroženi?**
- vlak. a aut. nádraží
- sídl. Vltava
- sídl. Máj
- jiné místo -
- 5. V jaké části dne se cítíte více ohroženi?** - ve dne
- v noci
- stejně
- 6. Myslíte si, že je ochrana policií před kriminalitou dostačující?** - ano
- ne
- 7. K jaké policii máte větší důvěru?** - PČR
- MP
- stejně
- 8. Jaký je Váš názor na kriminalitu v Českých Budějovicích?** - stoupá
- klesá
- stejná
- nevím

**9. Jaká skupina obyvatel Vám přijde nejvíce riziková v souvislosti s trestnou činností?
(více možností)**

- mladiství
- nezaměstnaní
- recividisté
- etnické menšiny
- bezdomovci
- drogově závislí

Příloha č.2

Řízený rozhovor s příslušníkem Policie ČR

- 13. Spolupracujete s Městskou policií? Jakým způsobem? Jak funguje předávání případů? Kolik je to cca %? Druhy případů?**
- 14. Jak byste zhodnotil spolupráci s Městskou policií?**
- 15. Jakým způsobem probíhá komunikace? Vyhovuje Vám?**
- 16. Myslíte si, že jsou potřeba nějaké změny? Jaké?**
- 17. Jaký je Váš názor na situaci ohledně kriminality na území Českých Budějovic? (klesá, stoupá, stejná) Jaké jsou aktuální problémy?**
- 18. Jaké jsou nejrizikovější skupiny páchající trestnou činností?**
- 19. V jakých hodinách je kriminalita nejvyšší?**
- 20. Jaké druhy trestné činnosti se nejhůře objasňují?**
- 21. Klesá věková hranice osob páchajících trestnou činností?**
- 22. Myslíte si, že počet příslušníků Policie ČR na zajištění bezpečnosti občanů v Českých Budějovicích je dostačující?**
- 23. Je dostačující pravomoc Policie ČR k tomu, aby kriminalita klesala? (ohrožení policistů při zásahu?)**
- 24. Co se dělá pro snižování kriminality a co by pomohlo k jejímu poklesu?**